БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 137 (13453) 1971 оной июниин 11, пятница

Сэн 2 мунгэн

…НАЙ БЭЛШЭ ЭРИИН …АЛУУН ХАҺА

…арай hүүл hара хуушаржа, колхоз, совхозуудай олонхи гүүр…ранууд зуhаландаа бууба. Тиигэжэ зунай бэлшээриин халуун …робо гээшэ. Энэ үе манай республикын ажахынуудта айхаб…э аша туhатай. Юуб гэхэдэ, Буряад оромнай бэлшээрээр баян: …, совхозуудай эдлэдэг газарай хахадынь гэхэ гү, али нэгэ …он 300 мянга гаран гектарынь бэлшээри ха юм.

…ехэ баялигаа зүбөөр, хүсэдөөр хэрэглэхэ, адууhа малайнгаа …гой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэжэ хэдэн …малшад, колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд …жо байнхай. Мүноо үедэ ажахынуудта хаа хаанагүй малай …агын дүн согсологдожо, зунай бэлшээриин үедэ бэелүүлхэ зо…уудаа малшад тодорхойлжо байна.

…сэбтэ юhэдэхи табан жэлэй эхиндэ республикымнай малшад …тэды амжалтануудые туйлаба. Үнгэрhэн таба hарын тур… колхоз болон совхозуудта 33 мянга гаран хурьга, 4100 гаран …нхо, 1.600 гаран тугал нёдондоной энэ үеынхиhөө олон түл…эбэ. Бэшүүрэй, Хяагтын, Захааминай, Улаан-Үдын айма… урда жэлэйхиhээ хурьгад олоор абтажа, hайнаар томо бол….

…олжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө 1100 килограмм hү hааха со… мурысөө республика доторoo үүсхэhэн Загарайн аймагай …артсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишад, малшад хэлэhэн …хүрэжэ, абаhан уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. Үнгэрhэн табан … республикын ажахынууд нёдондоной энэ үеынхиhөө үнеэн … 35 килограмм hү ехэ hааhан байна.

…лаhан эдэ амжалтануудаа арьбадхажа, зундаа малаа hай…галуулха, hү шэмыень ехэ болгохо гээшэ ажахы, малшан бү…hангин уялга. Энэ үедэл эршэмтэйгээр ажаллаhан хүнүүд мал … продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгануу…мжалтатайгаар бэелүүлхэ байна.

…үлэй жэлнүүдтэ зунай бэлшээри хүсэдөөр хэрэглэжэ, hү, мя…эр, хямда сэнтэйгээр абадаг дүршэлтэй болоhон ажахынууд …бэлшээн таргалуулагдажа байhан үхэрнүүдэй шэгнүүр сүүд… килограмм, килограммаар нэмээхэ мүрысөөн колхоз, совхо…… үргэнөөр дэлгэрhэн байна. Энэ талаар Яруунын, Захааминай, …эй аймагуудай ажахынууд, малшад бүгэдэндэ жэшээ харуу…эдэнэр холын хүбшэ тайгын бэлшээри ашаглаха талаар ехэ …го гаргаhан байна.

…даа hү hаали ехээр нэмэдэг дүршэлтэй ажахынуудшье оло…. Нёдондо зунай дүрбэн hарада үнеэн бүриhөө 1000 килог… hү hааха мүрысөөндэ эхи табиhан Сэлэнгын совхозой hаали…алшад hанаhандаа хүрэжэ шадаа hэн. Энэ жэлдэшье тус сов… hаалиин фермэнүүдэй коллективүүд hү hааляа ехэдхэхэ, зу… hарада үнеэн бүриhөө 1100 килограмм hү hааха гэжэ үсэд …р оролдожо байна. Мүнөө үедэ эндэхи hаалиин бүхы гүүртэ…зуhаландаа гаранхай. Бүхы совхозоороо нёдондоной энэ үеын…эрбол, сүүдхэдэ мянгаад килограмм гэхэ гү, али 25 процент … hаажа байнхай.

…нгэ ногооной элдин сагые республикымнай түрүү гахайшад, …шадшье шадабаритайгаар хэрэглэнэ. Эдэнэр гахай, шубуудаа … тухеэрэгдэhэн лагерьта hайнаар түлжүүлнэ бшуу.

…үрүү ажахынуудай, эрхим малшадай дүй дүршэл юу харуул…хэдэ, тэдэнэр үдэр саг гээнгүй, шадаал hаа хабар эртэ зу…аа нүүхые оролдоно. Тиигээд бэлшээрэз хэhэг хэhэгээрнь …лжа, тэндээ малаа ээлжээгээр адуулдаг гуримтай. Дүр…адабаритай үхэршэд hүрэгүүдээ хорёодо орой хаангүйгоор …даг заншалтай.

…ездэй hү шэмэ дээшэлүүлдэг ажахынууд гансахан бэлшээ… ногоондо найдаад hуудаггүй, харин нэмэлтэ тэжээлдэ ногоо, …бёосой холисо тарижа, малдаа үгэлсэдэг байна. Мүн та…лханай зүйл буйлуулха түхеэрэлгэнүүд тодхогдодог.

…этэй хамта, энэ шухала хэрэгтэ дутагдалнууд, хэрэглэгдээ…га боломжонууд олоор үзэгдэнэ. Илангаяа малай гүүртэнүүд, …үүд саг соогоо бүридхэгдэнэгүй, зундаа малшадай байха гэр … нялха малай hарабшанууд hайса түхеэрэгдэнэгүй. Энээн … адууhа мал зуhаландаа оройтожо буулгагдана. Олон газар…шээриин ногооной бирагүй байбашье, малда таримал бэлшээри …энэгүй, мал тэжээлэй дабhаар, уhаар дутаагдадаг байха юм. … колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэ…… малшадай зунай байра байдалаар hонирходоггүй, саг соонь …тэ туhалдаггүй байна. Илангаяа холын бэлшээринүүдтэ … малшадай ажаhуудалай болон культурна эрилтэнүүдые …, медицинскэ туhаламжа үзүүлхэ, нүүдэл худалдаа наймаа …эхэ талаар анхарал бага табигдана. Иимэрхүү баримтанууд … Баргажанай, Хориин аймагуудай зарим ажахынуудта ушарна. …сэбтэ шэнэ табан жэлэй эхиндэ — 1971 ондо республика …о мяха, hү абалгые эрид ехээр дээшэлүүлхэ зорилгын табиг… байхада эдэ мэтын дутагдалнуудтай эбсэжэ болохогүй. Зунай …эри hайнаар эмхидхэхэ талаар колхоз, совхозуудай, аймагуу… хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд сэхэ харюусал….

…ндаа малаа hайса таргалуулхын, hү шэмыень эрид дээшэлүүл…ула юун хэгдэхэ болоноб? Нэн түрүүн мал адуулагшадаар най…итай бэрхэ хүнүүд томилогдожо, тэдэнэрэй бэелүүлхэ зорилго… социалис уялганууд тодорхойлогдохо ушартай. Хоёрдохёор, …уулагша, малшан бүхэндэ hаадгүйгөөр ажаллажа, абаhан уял…аа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга олгогдохо зэргэтэй. Мал… hайн гэр байра түхеэрхэ, малые нэмэлтэ тэжээл, дабhа гэхэ … хангаха шухала. Гурбадахяар, колхоз, совхозуудай зоовете…на мэргэжэлтэд саг үргэлжэ малшадай зуhалангуудаар ябажа, … малай үбшэ хабшантай тэмсэхэ, зундаа hүрэгүүдээ зохидоор …эхын тула эдэб хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

…үхэд малшад! Бэлшээриин ногоо хүсэд hайнаар хэрэглэжэ, ма…эгнүүр ехээр нэмээхын, hү шэмыень дээшэлүүлхын түлөө бү…өө тэмсэе. Энэмнай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бо… бэелүүлхэ хэрэг мүн.

ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОН ДАБШАДАГ «САЛЮТ» СТАНЦИИН НИИДЭЛГЭ

НИИДЭЛГЫЕ ЗАЛАН ЖОЛООДОХО ЦЕНТР. (ТАСС). Космонавтнууд Георгий Добровольскиин, Владислав Волковой, Виктор Пацаевай гурбадахи хүдэлмэриин үдэр июниин 9-дэ Москвагай сагаар 15 часта дүүрэбэ. Энэ үдэр туршалганууд хэгдээ, саашанхи хүдэлмэридэ станцинь бэлдэгдээ.

«Союз-11» онгосын хэдэ хэдэн оньhон түхеэрэлгэнүүдые саг зуура зогсоохо хүдэлмэри дүүргэгдээ. Транспортна онгосо дээрэхи оньhон түхеэрэлгэнүүд болон агрегадуудай хойноhоо хиналта телеметрическэ информациин мэдээнэй ёhoop саашадаа бэелүүлэгдэхэ юм.

Космонавтнууд медико-биологическа туршалгануудые нэгэтэ бэшэ хээ. Ниидэлгын үедэ бэеынгээ элүүр hайн байхын тулада тэдэнэр тусхай костюмуудые үмдэнэ. Тэдэнь Газар дээрэхи эрхэ байдал шэнгеэр хүнэй махабадта нүлөөлдэг байна бшуу. Костюмууд ажал хүдэлмэри хэхэдэ таарамжатай, аятай зохид гэжэ космонавтнууд мэдээсэhэн байна.

Станци соохи микроатмосферын газай состав хододоо хинан шалгагдана. Станциин гол оньhон түхеэрэлгэнүүдые саашадань шалгаха, научна аппаратура болон приборнуудые тааруулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ.

Замбуулинай дайда соо радиациие хэмжэхэ, микрометеоритна оршон байдалые адаглан хараха туршалганууд ниидэлгын программын ёhoop хүдэлхэ үедэнь хэгдэжэ эхилhэн байха юм.

Июниин 9-дэ Москвагай сагаар 15 часта «Салют» гэжэ научна станци Дэлхэйе 38 дахин тойроо.

Телеметрическэ информациин мэдээнүүдэй, космонавтнуудай элидхэлнүүдэй ёhoop, станциин таhагууд соохи байдал хэм хэмжээн соогоо, оньhон түхеэрэлгэнүүдынь hайнаар хүдэлнэ.

«Салют» гэжэ научна станциин экипаж ехэ хэшээлтэйгээр, наринаар, этигэл түгэсөөр хүдэлнэ гээд ниидэлгые залан жолоододог центрэй мэргэжэлтэд тэмдэглэhэн байна. Космонавтнууд нүхэд Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков болон В. И. Пацаевай бэе hайнууд. «Салют» гэжэ научна станциин ниидэлгэ үргэлжэлhөөр.

ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОН ДАБШАДАГ „САЛЮТ" ГЭЖЭ НАУЧНА СТАНЦИҺАА АМАРШАЛГАНУУД

Дэлхэйе тойрон дабшадаг „Салют" гэжэ жолоодогдодог научна станци бүтээhэн эрдэмтэд, конструкторнууд инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэришэдтэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Дэлхэйе тойрон дабшадаг «Салют» гэжэ жолоодогдодог научна станциие анха түрүүн бүтээhэнэйтнай түлөө таанадта үнэн зүрхэнэй, гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэбди. Зохёон байгуулхы ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай таанадта хүсэнэбди.

Космонавтнууд ДОБРОВОЛЬСКИЙ, ВОЛКОВ, ПАЦАЕВ

СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ АРАДУУДТА

Социализмын оронуудай ажалшадта Дэлхэйе тойродог «Салют» гэжэ жолоодогдодог научна станци дээрэhээ халуун баясхалан хүргэнэбди. Эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түшэг түлгуури бологшо дэлхэйн социалис оронууд хүгжэн бэхижэжэ байг лэ!

Космонавтнууд ДОБРОВОЛЬСКИЙ, ВОЛКОВ, ПАЦАЕВ

ЕВРОПЫН АРАДУУДТА

Дэлхэйе тойрон дабшадаг «Салют» гэжэ жолоодогдодог научна станци дээрэhээ Европын арадуудые амаршалнабди. Европо бата бэхи эб найрамдалай, гүрэнүүдэй амгалан ёhоной харилсаа холбооной байгуулагдаhан түби болог лэ!

Космонавтнууд ДОБРОВОЛЬСКИЙ, ВОЛКОВ, ПАЦАЕВ

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

Хориин аймагай Үдын совхозой 3-дахи отделениин механизаторнууд хабарай тарилгые эмхитэй hайнаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө эндэхид кукурузын тарилга эхилээ. Энэ хүдэлмэридэ үнинэй механизатор Намдаг Гонгоров шалгарна.. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Гонгоров ажалдаа. Тэрэнэй агрегат таряалан дээрэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

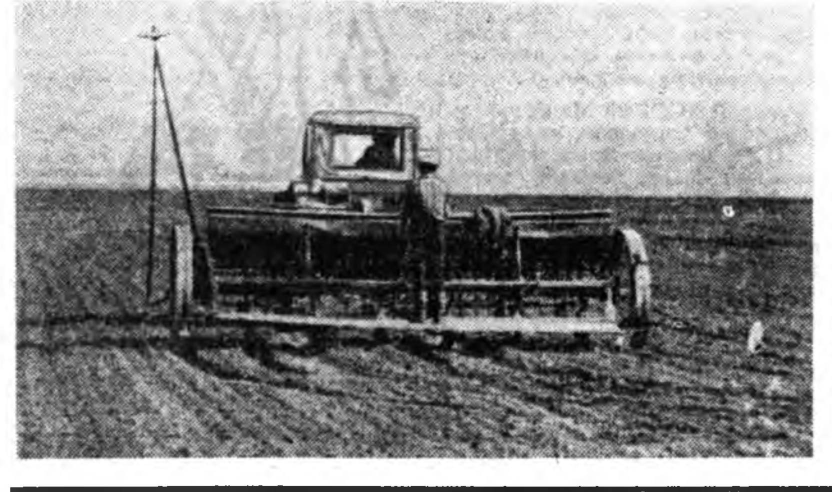

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ ГАРАА

Энэ жэлдэ нилээд хагсуу хүйтэн хабар болоо. Энээнhээ боложо, газарай хүрьhэн нэгэ бага хожомдожо гэдээ. Ногооной гарасашье зарим тэды удаараа. Хэды тиимэшье hаань, хада газартай Ахын малшад хүшэр хүндэ уларилда даданги хадаа адууhа малаа туугаад лэ hарьдаг уулынгаа холын бэлшээринүүдтэ үни зөөжэ ошонхой.

Мүнөө сабшалан хадалангаа сэбэрлэжэ, уhалжа байха үедэ тэндэ мал байлгахаяа болихо саг ерээ ха юм.

«Улаан Аха» колхозойхид үшөө апрель hарада бүхы үхэр малаа томо жэжээрнь, эрэ эмээр ондо ондоо гүүртэнүүд болгожо дүүргээд, үбшэнhөө hэргылхэ ветеринарна шанга хиналта хэгдэжэ, эмээр тарижа эмшэлээ.

Байгша ондо колхоз гүрэндөө 400 үхэр, 600 хони худалдаха түсэбтэй. Худалдаха малай амидын шэгнүүрые али болохоор дээшэлүүлхэ, таргалуулхын тула энэ харюусалгатай ажалда эгээл шадабари ехэтэй, дүй дүршэлтэй хүнүүдые шэлэн табиха хэрэгтэ колхозой правлени ба партийна организаци онсо анхарал хандуулаа. Даажа абаhан малаа зунай сагта нэгэшье үдэр, нэгэшье hүни хорёо соо хаажа болохогүй бшуу. Юуб гэхэдэ, багаханшье хаалганда байhан мал шэгнүүрээ ёhoop нэмээдэггүй. Үдэр бүри бэлшээриие нь hэлгэжэ, удхэн тунга ногоотой бэлшээреэр ябуулжа харууhалхада, одоол «арhандаа багтахаяа болитороо» таргалха ха юм.

Үнинэй малшан Егор Соктоевич Будаев үхэрэй шэгнүүр нэмээлгэхэ талаар дүй дүршэлтэй болоhон хүн. Мүнөө тэрэ Доржо Таглановтай 231 толгой мал даажа абаад, аяар холын «Сылкэ» гэжэ зунай бэлшээридэ мордобод. Энэ нүхэр жэл бүри эрхим амжалта туйладаг. Нёдондо үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын 700 граммаар нэмээгээ hэп. Мүнөө 800 граммаар нэмээхэ уялгатай.

Нүгөөдэ нэгэ гүүртые Сынгэ Дашеевич Семенов даажа абаад, холын Хорёо гэжэ бэлшээридэ гараа. Эдэнэр 170 буруу, хашараг даажа абанхай.

Һайса таргалуулhан мал гүрэндэ худалдахада колхоздошье, харууhалжа байhан ээдтэшье урматай даа.

Д. ДУГАРОВ.

БЭРХЭ АДУУЛАГША

Феофан Андреевич Телешевые бэрхэ малшан гэжэ хүдөө ажахын институдай hуралсалай «Байкал» ажахыда тэрэниие магтадаг юм.

Даажа абаhан үхэр малаа жэлэй ямаршье хаhада оролдосотой hайнаар харууhалжа, ходол тобир тарган байлгажа шададаг гээшэ. Нүхэр Телешев hуралсалай ажахын түбэй фермэдэ мал адуулагшанаар 10 гаран жэлдэ таhалгаряагүй хүдэлнэ. Зундаа үнеэдые үдэр, hүнигүй шадамар бэрхээр адуулна, үбэлдөө үбhэ тэжээлыень зүбөөр хубааралжа үгэдэг байна. Эндэхи фермэ hүүлэй хэдэн жэлдэ үнеэн бүриhөө 5000 гаран килограмм hү hаана. Энэ амжалтада үхэршэн Ф. А. Телешевэй оролдосото ажалай хубита бага бэшэ.

Жэшээлхэдэ, үбэлдөө тэрэнэй үхэрнүүдые эдеэлүүлхыень харахада, нэгэ иимэ юумэн хүнэй анхарал хандуулдаг юм. Үнеэдэйнгээ силосээ эдижэ садаад, кормушкаhаа саашаа ошохолоорнь Феофан Андреевич үлэhэн силос дээгүүрнь дабhа гү, талха үбэнүүлээд орхидог. Хэрбээ үхэрнүүдэй үбhэеэ голоод, кормушка сооhoo хоншоороороо этээд хаяа hаань, тэрэнииень дахин суглуулаад, hөөргэнь, хэжэ дабhалаад үгэдэг. Тиихэдэнь үнеэд бүхы үбhэ тэжээлээ хоггүй болотор эдидэг байна.

Зунай сагта тэрэ бэлшээрээ ходо hэлгэжэ байгаад, малаа адуулдаг. Тэрэнэйнь ашаар бэлшээриин ногоон ехэ гэшхэгдэнэгүй, үхэрнүүдшье садатараа бэлшэнэ бшуу.

Нүхэр Телешевтэй хамта малшад Виктор Степанов, Устин Петров гэгшэд хүдэлдэг юм. Эдэнэр аха нүхэрэйнгөө дүй дүршэлдэ hуража, баhал бэрхэ малшад болонхой.

Мүнөө эндэхи малшад фермынгээ, үнеэдые харууhалан адуулжа, hү ехээр hааха мүрысөөндэ хубитаяа оруулна. Тус фермынхид жэлэй үнгэрhэн табан hарада үнеэн бүриhөө 2000 гаран килограмм hү hаагаа.

С. ХАЛТУЕВ, ажахын парткомой секретарь.

Улаан-Үдын аймаг.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭМӨӨР

Москва, Ленинград хотонуудай хүдэлмэришэн ангиин үүсхэлые hайшаан дэмжэhэн Улаан-Үдын шэлэй заводой коллектив шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhoонь урид дүүргэхэ, даабариhаа гадуур 200 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилхэ уялга абаа hэн.

Заводой хүдэлмэришэд хэлэhэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Энэ жэлэй табан hарын даабариhаа гадуур 121 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилэгдөө, 264 мянган түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур наймаалагдаа.

Шэл амhарта хэгшэд абаhан уялгаяа мүн лэ бодото дээрэнь дүүргэнэ. Табан hарын даабариhаа гадуур 150 мянган шэл амhарта хэгдээ.

Шэл үйлэдбэрилэгшэд 1971 оной түсэбые болзорhoонь урид, декабриин 26 болотор дүүргэхэ гэжэ хараалаад, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Цех, халаанууд хоорондоо мүрысэнэ.

Машинно-ванна цехэй мастер Нина Александровна Коврига гэгшын хүтэлбэрилдэг 4-дэхи халаан даабаряа холо үлүүлнэ. Тэдэнэр таба hарын түсэбhөө гадуур 43 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилөөд, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа. Мүн шэл отолон ябталдаг цехэй коллектив амжалта туйлаа. Эндэ мастер Галина Аристарховна Луцкив гэгшын халаан шалгаран ябана. Шэл татаха машинын машинистнууд Владимир Петров, Иван Буланцев, шэл үйлэдбэрилэгшэ Юрий Вершинин абаhан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэнэ.

А. МУРЗИНЕНКО, шэлэй заводой түсэблэлгын таhагай начальник.

…СС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ТҮҮХЭТЭ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛЭЕ

Һунгагшад А. Н. КОСЫГИНТАЙ уулзаба

…городой hунгуулиин Фрун…ругой ажалшадай түлөөлэг…СР-эй Верховно Соведэй де… кандидат—КПСС-эй ЦК-гай …югой гэшүүн, СССР-эй Ми…эй Соведэй Түрүүлэгшэ …иколаевич Косыгинтай уул… театрта июниин 9-дэ суг….

…н Фрунзенска райкомой сек… Б. Щекин-Кротова суглаа….

…жэтэ нюур—«Знамя труда» …ина бүтээлгын заводой то…СС-эй XXIV съездын делегат …ловто хамагhаа түрүүн үгэ …епутадта кандидадай намтар …нгагшадта хөөрэжэ үгэхэ …овет зон А. Н. Косыгиниие …эдэг, гүнзэгыгөөр хүн…жэ этигэмжэтэ нюур тэм… Москвагайхид болбол А. Н. …ие СССР-эй Верховно Со… Россин Федерациин Верховно …депутадаар оло дахин hун…эрээндэ этигэл найдабари …шэ үзүүлhэн байна. Тиин тэ… найдабарииень А. Н. Ко…эрэтэй солотойгоор харюул…а гэжэ А. А. Белов хэлэбэ. …правительствые толгойлогшо, …тнууд ба партийнабэшэ хү… нэгэдэлэй эрхим канди…. Косыгинда нэгэн hанал…дуугаа үгэхыень ниислэл …унгуулиин Фрунзенска окру…ы hунгагшадые машина бүтээгшэдэй коллективэй нэрэhээ А. А. Белов уряалба.

Этигэмжэтэ нюурнууд—техническэ эрдэмэй доктор А. Д. Александров, Москвагай хоёрдохи часай заводой хабсаргагша, Социалис Ажалай Герой А. М. Похмельнова, СССР-эй арадай артист Б. А. Смирнов, гүрэнэй союзна эрдэм-шэнжэлгын тракторна институдай инженер, ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Ю. Г. Степанов уулзалга дээрэ үгэ хэлэhэн байнад. Ехэ, hаруул hайхан hайндэр мэтээр hунгалтые совет хүнүүд угтажа байнхай гээд, ленинскэ политикын түлөө, эб найрамдалай түлөө, коммунизмын түлөө дуугаа тэдэнэр нэгэн hаналтайгаар үгэхэ гээд ораторнууд тэмдэглэбэ. Парти ба арадай, бүхы совет общуствын хүсэн түгэс нэгэдэлынь hунгалтын үдэр дахин харагдаха.

Сугларhан зондо халуунаар угтагдан, А. Н. Косыгин үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзай арадууд өөhэдынгөө республикануудай Верховно Соведүүдэй ба нютагай Соведүүдэй депутадуудые хэдэн хоногhoo hунгахаяа байна. Партиин XXIV съездын зохёоhон үргэн ехэ программые манай ороной ажалшад бүгэдөөрөө тон харюусалгатайгаар мүнөө үедэ бэелүүлжэ байха юм. Съездын шиидхэбэринүүд бүхы оронуудай арадуудай анхарал хандуулаа. Тэдэ шиидхэбэринүүдые түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэн бүхыдөө hайшаан угтаа.

Съездын табиhан зорилгонууд хадаа hунгуулиин энэ кампанида Советскэ Союзай Коммунис партиин баримталжа байгаа политическэ хараа шугамыень тодорхойлно.

Һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ ажалшадай оруулhан дурадхалнууд съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гэжэ бүхы зоной оролдожо байhыень харуулна, Ленинэй агууехэ партиие тойрон совет хүнүүдэй нягтаар жагсаhыень гэршэлэн харуулна.

Москва городой hунгуулиин Фрунзенска округhoo РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлhэн бүхы коллективүүдтэ, тэрэшэлэн кандидатурыень дэмжэжэ энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн бүхы нүхэдүүдтэ баяр баясхалангаа нүхэр А. Н. Косыгин элирхэйлэн мэдүүлбэ. Эндэ хэлэгдэhэн hайн hайхан бүхы үгэнүүдые арад зоной дунда манай партиин хизааргүй ехэ хүндэтэй, этигэлтэй байhанай гэршэ гээд сэгнэнэб гэжэ нүхэр А. Н. Косыгин хэлэбэ. Арад зоной аша туhада зорюулагдаhан манай партиин түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө коммунист хүн байhан туладаа хамаг хүсэ шадалаа үгэхэб гэжэ та бүгэдые найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Арад зоной материальна ба соёлой хэрэглэмжэ хүсэд дүүрэнээр хангаха гээшэ Коммунис партиин экономическа политикын эгээн дээдэ зорилго байhаниинь мэдээжэ. Манай партиин хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг ленинскэ энэ хараа шугам съездын баталhан, юhэдэхи табан жэлэй түсэб түшаа Директивэнүүдhээ эли тодоор харагдана.

Арад зоной байдалай материальна ба соёлой хэмжээ горитойгоор дээшэлүүлхэ гэhэн табан жэлэй түсэбэй гол зорилго шиидхэхын тулада индустриин гол hалбаринуудые түргэноор хүгжөөхэ, хүдөө ажахые дам саашадань дэбжээхэ гэжэ хараалагдана, үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ, научна шэнжэлэлгэдэ, арадай гэгээрэлые үргэнөөр хүгжөөлгэдэ мүнгэ зөөри ехээр табигдана.

Хоорондоо холбоотой хэдэ хэдэн зорилгонуудые удаа дараалан шиидхэхэ гэжэ табан жэлэй социальна программаар хараалагдана. Тэдэ зорилгонууд гэбэл: хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай салин, колхозниг үүдай олзо доход дээшэлүүлhэнэй, хэрэглэмжын ниитын жаса ехэ болгоhоной ашаар, тэрэшэлэн арадай хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ түргэноор хүгжөөhэнэй, улад зониие ажаhуудалай талаар хангалга горитойгоор hайжаруулhанай ашаар хүн зоной бодото олзо доход дээшэлүүлхэ гэжэ хамагай түрүүн хараалагдана. Совет засагай оршожо байгаа үедэ энээнэй урда тээ гаргагдаагүй ехэ мүнгэ зөөри элүүрые сахилгада, гэгээрэлдэ, гэр байра барилгада, ажалай ба ажаhуудалай эрхэ байдал hайжаруулгада, ажалшадай соёлой-техническэ хэмжээ дээшэлүүлгэдэ, арадай ажахыдахи хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ энэ табан жэл соо гаргашалагдаха юм. Гүрэнэй урьhаламжануудай облигациин мүнгэ болзорhoонь урид бусаажа эхилхэ ба социальна ондоошье шухала хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана.

Арад зоной ажаhуудал улам hайжаруулха тон гансахан арга—оронойнгоо экономическа хүсэ шадал дээшэлүүлхэ хэрэг болоно.

Хамтын ажалай бүтээсэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ шухала гэhэн Ленинэй заабариие бидэнэр бүгэдөөрөө hайса ойлгожо байнабди. Ажалай үндэр бүтээсэ ямар аргаар туйлахаб гэжэ партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд дотор хэлэгдэнхэй.

Саашань нүхэр А. Н. Косыгин промышленностиие техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжээлгын асуудалнууд дээрэ тогтохо зуураа, нүүрhэнэй, нефтиин, газай промышленность, электроэнергетикэ, машина бүтээлгэ хүгжөөхэ зорилгонуудые жэшээ болгон харуулба.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1971 оной июниин 7-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Бүхыдөө таригдаhаниинь	Ороohо таряан	Хартаабха	Кукуруза
Баргажанай	81	93	100	79
Баунтын	20	43	—	—
Бэшүүрэй	91	100,3	102	99,0
Зэдын	69	85	103	72
Яруунын	78	96	87	—
Загарайн	85	96	99,1	78
Захааминай	80	107	100	87
Кабанскын	97	103	129	74
Хэжэнгын	90	99,7	102	175
Хурамхаанай	81	96	86	—
Хяагтын	81	93	107	85
Мухар-Шэбэрэй	84	97	120	83
Прибайкалиин	89	104	104	82
Хойто-Байгалай	70	102	50	—
Сэлэнгын	77	95	102	68
Түнхэнэй	96	100,€	98	96
Улаан-Үдын	83	98	100,3	74
Хориин	68	87	92	72
республика дотор бүхыдөө	82	96	105	79

БАГША

ЕХЭ БАСАГАН Наташынгаа арбадахи класс дүүргэхэ дүтэлхэдэ, Таисия Михайловна өөрынгөө бүхы наhаараа хэжэ ябаhан ажалда дурлуулжа, багшанарай институтда оруулhайб гэжэ hэмээхэн hанадаг болоо hэн. Басаганайнгаа арбадахиие дүүргэхэдэнь, тэрэл хүсэлөөрөө хажуудаа лаборантаар абажа хүдэлгөө. Багшын ажалые хажууhаань hурагшын бэшэ, туhалагшын нюдөөр харахадаа ойлгохо аалам гэжэ hанадаг байгаа ха юм. Тиимэhээ ямаршье заабари, номнол басагандаа үгэгшэгүй бэлэй. Гэбэшье жэл хүдэлhэнэй удаа Наташа басаганиинь Новосибирскэ политехническэ институтда орохоор шиидэhэнээ гэртэхиндээ хэлээ hэн.

Яахаб даа... Өөрөөл шиидээ ха юм. Таисия Михайловна басагандаа сэхээр голхороошьегүй. Удангүй хоёрдохинь, Лорոнь hургууляа дүүргэхэнь. Теэд Лорынгоошье ондоо мэргэжэл шэлээ hаа, эхэнь басагадтаа гомдохогүйл. Тэдэнэрынь хүл дээрээ гараа ха юм, ооhэдөө замаа шэлэглэ. Харин өөрынь мэргэжэл шудалжа, наhаараа хэжэ ябаhан хэрэгыень үргэлжэлүүлхэ хүбүүд, басагад Таисия Михайловнада олон.

Холууршье бэдэрhэнэй хэрэггүй. Тэрэл hургуулида багшатаяа хамта тэрэнэй hурагша Людмила Колмакова хэлэ бэшэгэй багшаар ажаллана. Таисия Михайловнагай табадахи класста Люда ерээ hэн. Эсэгэгүй, ганса эжынь ходол үбшэлжэ байдаг бэлэй. Дүү хүбүүгээ, эхэеэ харалсадаг байгаа. hургуулидаа хожомдохо, хэшээлээшье гээхэ ушар гарагша hэн. Таисия Михайловна энэ басагандаа бүхы шадалаараа туhалжа, энэрхы сэдьхэлэйнгээ ольhо хубаалдан, ажабайдалайнь үргэн харгыда гаргажа үгөө. Энэ хүндэхэн байдалhаа зоригоо мохонгүй, эрдэм шудалжа шадаhан басаганай ажабайдалые адаглахадаа, Таисия Михайловна өөрынгөө намтарые тон элеэр харахан шэнги болодог.

Таисия Михайловна Сибириин суута мүрэн Енисейн эрьедэ түрэhэн. (Бурьялан урдаhан дошхон абарита мүрэнтэй тэмсэн, модо урадхуулдаг хүсэтэй, мохошогүй зоригтой аад, даруу номгон зантай эсэгынгээ абариие бүхы наhан соогоо абажа ябадаг). Бага наhандаа эжы, абаhаа гээгдэжэ, үншэрөөдшье үзөө. 15-тайдаа эгэшэеэ дахажа, аяар Хойто-Кавказ ошоhон байгаа. Тэндэ Нальчик городто hургуули дүүргэжэ, Кабардинска багшанарай институтда ороо. Иститутдаа дүүргэжэ багша болоходоо, Буряад орон эльгээгдээ hэн. Улаан-Үдын 42-дохи hургуулида 1951 ондо ажалайнгаа намтарые эхилээ.

Тэрэ гэhээр 20 жэл үнгэрбэ. Таисия Михайловна үнөөхил 42-дохи hургуулидаа ажаллаhаар. hургуули тэрэнэй хоёрдохи гэрынь болошонхой. Таисия Михайловна ажалдаа бүхы сагаа, оролдолго, шадабаряа үгэдэг ха юм. Тиимэл хадаа Т. М. Елаевагай кабинет, 42-дохи hургуулиин химиин кабинет город соогоо суурханхай бшуу. Энээниие тэрэ өөрөө, hурагшадайнгаа, гэртэхинэйнгээ туhаламжаар бии болгоо. Мүнөө тэрэнэй кабинедые харахаяа, хэшээлыень шагнахаяа городой бүхы hургуулинуудай, мүн аймагайшье hургуулиин багшанар ерэдэг болонхой.

ЖАБАР. Үбэлэйнгөө бүхэ нойрhоо байгаалиин hэргэжэ, бүхы юумэнэй сэсэглэн hалбаржа, хүхижэ, дуулажа байhан үе. hургуулиин урдахи хашаа соо түрүүшын ногоон бултайнхай, акаци сэсэглэжэ, хоншуухан хангал гутуулна. Мүн гулдагар тэгшэ бэетэй уляангирнууд ногоохон набшаhатай мүшэрнүүдээрээ нээлгэтэй сонхоор шагаажа, юушьеб урихаар, сэдьхэл хүдэлгэмөөр шабэнэhэн мэтэ.

hүүлшын хонхо жэнгирээд, hургуули таража, ямаршьеб hонин, шэмээгүй болошоhон коридор, классууд соогуур ябахадаа, Таисия Михайловна үнгэрhэн жэл соо хэhэн ажалаа шэнжэлэн хаража, ерэхэ жэлдэ хэхэ юумэеэ түсэблэдэг зантай.

Минии үүдэ татажа ороходмни, тэдэнэр толгойгооошье үргэхэ сүлөөгүй, юуншьеб тухай хөөрэлдэжэ гү, али арсалдаhан шэнги шанга шангаар дуугаралдажа байба. Таисия Михайловна дундань, столой саана hууна. Тойроод 10 гаран hурагшад багшынгаа урдахи стол дээрэ табяатай байhан юумые ехэл хүрэжэ ядангаар, бэе бэеынгээ мүр дээгүүр шагаалдана.

Кабинет соонь ариг сэбэр, ханаарнь элдэб таблицанууд үлгөөтэй. Мүн ехэ, багашье, шэлшье, шаажаншье амhартануудые табяатай шкафууд бии. Стол бүхэндэнь электрическэ розеткэ, уhа абаха кранууд hуулгаатай, хабхагуудынь хуу шэлээр хушагданхай.

— Энэ юhэдэхи классай hурагшадтай хойто жэл арбадахи класста шэнэ программаар хими үзэхэдэ хэрэгтэй болохо хэрэгсэлнүүдые бэлдэжэ байнабди,—гэжэ Таисия Михайловна тайлбарилаа hэн.

— hургуули дүүргэжэ, зунайтнай амаралта эхилхэнь ха юм. Та хайшаа амархаяа ябаха hанаатайбта?—гэжэ минии асуухада, Таисия Михайловна урихаар миhэрээд:

— Амархашье гэжэ даа... Жэл бүри нэгэ тээшээ, холын газар, городуудые харахаяа оногшо hэмди. Мүнөө жэл ябагдахагүйнь ха. Энэ hарын дүүрэтэр шахуу шалгалта үргэлжэлхэ. Наймадахи класстайб. 37 хүн. Тэдэмни хэр гарасалдаха юм. Месткомой үйлэдбэриин сектор намда даалгагданхай. hаяар коллективэйнгээ суглаа зарлажа, ерэхэ жэлдэ hургуулидаа хүгжэм заалгые бүри үргэнөөр табиха асуудал зүбшэхэ hанаатайбди, — гэбэ.

Хододоол hургуулиингаа хэрэгэй түлөө hанаагаа зобожо, өөртөө, hурагшадтаа, мүн хамта хүдэлдэг нүхэдтөөшье эрилтэ табижа шададаг энэ үнэн сэхэ, зоримгой, ажалша бэрхэ нүхэрөө Улаан-Үдын 42-дохи hургуулиин багшанар республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэл ёhоороо дэбжүүлээ бшуу.

Д. ДАШИЕВ.

Арадай кандидатнууд

НАЙДАБАРИТАЙ ХҮН

Шулуутайн леспромхозой бага комплексно бригадые даагша Николай Филиппович Соколов тухай тобшохоноор хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. 1958 онhоо хойшо Н. Ф. Соколов Шулуутайн леспромхоздо ажалладаг. Түрүүшээр гэшүүhэ отологшоор ажал хүдэлмэридэ абтаhан байгаа. Совет Армиин зэргэдэ алба хэхэhээ урид тус леспромхоздоо трактористаар ажаллаа hэн. Албанай hүүлээр бага комплексно бригадые даагшаар томилогдоо бэлэй. Тэрэ гэhээр нүхэр Соколовой хүтэлбэрилдэг бригада леспромхоз доторoo ходо түрүү hуури эзэлжэ ябадаг. Модо бэлэдхэхэ хүшэр хүдэлмэридэ урагшатай ябаха, ходо эрхим дүнгүүдые туйлаха бэлэн бэшэ ха юм. Гүрэнэй түсэб дүүргэхэ талаар шахардуушаг байдал оло дахин тохёолдодог. Теэд Николай Филиппович бэрхэшээлhээ айжа, урмаа хухаржа ябадаг хүн бэшэ. Хүшэр болоходонь, Соколовой хүтэлбэрилдэг бригада улам оролдосотойгоор ажаллажа, урдаа табиhан зорилгоёо заатагүй дүүргэдэг. Байгша оной март hарын тэн багаар хүдэлмэриин дүн гаргахадань, нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэгдэхэгүй шэнгеэр үзэгдөө hэн. Хахад hарын туршада соо 424 кубометр модо бэлдэхэ болоод байба. Модо отолдог газарай хөло болоhон дээрэhээ иимэ ушар дайралдаа бшуу.

Николай Филиппович үдын хоолой hүүлээр нэгэтэ бригадынгаа гэшүүдтэ иигэжэ хандаба:

— Заа, хүбүүд, нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэлгэ таhалдахаяа байна. Яаха гээшэбибди?

— Түсэбөө дүүргэхэл ёhотойбди. Үглөөдэр эндээ хонон үнжэн ажаллахаар ерэе, — гэжэ моторист, партиин гэшүүн Феликс Николаевич Вылков дурадхаба. Мотористын туhалагша Захар Абарцумян, тракторист Дмитрий Соколов болон бусад энэ дурадхалыень hайшаабад. Нэгэ сүүдхын туршада бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллаhанай ашаар тиихэдэ 100 кубометр модо бэлдээ бэлэй. Эршэмтэйгээр ажаллаhанай аша үрэ иимэ байба. Соколовой бригада модо бэлэдхэхэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб 106 процент дүүргэhэн байна. Соколовой хүтэлбэрилдэг бригадада бултадаа эдэбхи үүсхэлтэй, ажалдаа дуратай хүнүүд ... Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд ба алба хаагшад hунгалтын урда тээхи суглаан дээрээ бага комплексно бригадын бригадир Николай Филиппович Соколовые Брянска hунгуулиин 65-дахи округhоо Буряадай АССР-ай Верховно Совэдэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Нүхэр Соколов энээнhээ урид сельскэ Советэй депутадаар hунгагдаhан, олониитын хүдэлмэридэ хододоо эдэбхитэйгээр хабаадажа байhан. Эрхимээр ажаллаhанайнгаа түлөө хэдэ дахин орден, медальнуудаар шагнагданхай. Арадай түрүү бригадир Николай Филиппович Соколовой Совет засагай органдо дэбжүүлэгдэхэ ёhоороо дэбжүүлэгдэжэ, «арадай зарасал» гэhэн нэрэ зэргэеэ дээрэ үргэжэ ябахал байха гээд үнэн зүрхэнhөө этигэнэб.

Л. ВИЛЬМОВА,
манай штатнабэшэ корр.

ТҮРҮҮШҮҮЛ НЭРЛЭГДЭЭ

Арбан жэлэй саада тээ Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадта нэгэ залуухан басаган ерэжэ, ажалда ороhон байгаа. Үеынгөө басагад соохоо тэрэ ажалдаа нэтэрүүхэн, оролдосотой бэрхээрээ шалгараадхиhан юм. Техническэ мэргэжэлэй училищида hуража байхадаа тэрэ мүн лэ шалгардаг hэн. Ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадаха, спортдо дуратай байгаа. Училищияа дүүргэхэдээ, аяар дүрбэдэхи разрядай мэргэжэлтын үнэмшэлгэ абаhан юм.

Тэрэ үеынхидөө орходоо мүнөө Маша нилээд ондоо болонхой аабдаа. Мал үүсэлэлгэдэ бэлдэдэг цехтэ хүдэлдэг. Тиихэдээ эгээл дээдэ, табадахи разрядай ажал бүтээнэ.

Хүн гээшэ ажабайдалдаа элдэб мэргэжэл шэлэхэ эрхэтэй, аргатайшье ха юм даа. Ажал бүхэн, оролдоод байбал, хүндэ жаргал асардаг. Харин Машын мэргэжэл хүшэрхэн, хүндэхэн юм, сугтаа хүдэлхэеэ ерэhэн олохон нүхэдынь ондоо цехүүдээр тарахай. Гэбэшье тэрэ анхан училищиhаа энэ үүсэлэлгын цех руу алхалhан харгыгаа ондоо тээшэнь шэглүүлээгүй, мэргэжэлдэ дадажа, хүсэд дүршөө, халаан бүхэнэйнгөө даабариие 115—120 процент хододоо дүүргэдэг гээшэ. Комбинадта хүдэлхэ үедөө В. И. Ленинэй агуу ехэ партиин гэшүүн болоо, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүнээр, ВЛКСМ-эй XIV съездэ делегадаар hунгагдаhан байха юм.

hаяхан Маша Соколова нүхэдэйнгөө шэнэ этигэл, найдабарида хүртэбэ. Мяха-консервын комбинадай коллектив тэрэниие өөhэдынгөө зүгhөө ажалшадай депутадуудай Октябрьска райсоведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Энэ комбинадта Маша Соколовада адли ажал хүдэлмэридөө түрүү, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй, нүхэдэйнгөө этигэл найдабарида хүртэhэн хүнүүд олон. Жэшээнь, Владимир Георгиевич Сошнынинай хүтэлбэрилдэг мяха хүргэдэг цехэй коллектив комбинат соогоо түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай. Нүхэдынь В. Г. Сошныниние аймагай Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Тус бригада КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгаяа 12 үдэрөөр урид дүүргээ hэн. Мүнөө энэ бригада 1971 оной 5 hарынгаа түсэбые уридшалан дүүргээ.

Гефротарна цехэй машинист Галина Николаевна Новокрещенных, мал үүсэлдэг цехэй хүдэлмэришэн Санджима Дармаевна Санжиева, консервнэ цехэй хүдэлмэришэд Прасковья Хабдаевна Хайхадаева, Михаил Прокопьевич Нестеров болон бусад депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ. Эдэнэр табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, ашаглагдаагүй нөөсэнүүдые хэрэглэхэ талаар В. Г. Сошнынинай хүтэлбэрилдэг бригада шухала үүсхэл гаргаа. Арга боломжоёо тоолножо үзөөд, найман час соо хэдэг ажалаа долоон час соо дүүргэдэг болохо гэhэн уялга абаба. Энэ үүсхэлыень комбинадай бусад цехэйхид халуунаар дэмжэжэ, шэнэ, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаhан байна.

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай коллектив республикынгаа Верховно Советэй, Улаан-Үдын городской, районно Советүүдэй депутадуудта кандидадуудаар иимэ бэрхэ, түрүү хүнүүдээ дэбжүүлhэн байна.

Г. ХАРЧЕНКО.

Хододоо түрүү алдартай

hүүлэй хэдэн жэлэй туршада «Победа» колхоз hү hаалга, гүрэндэ худалдалгаар Захаамина йнгаа аймаг соо социалис мүрысөөндэ түрүү hууринуудай нэгые ходо эзэлжэ гарадаг болонхой.

Түс амжалтань нэн түрүүн ажалша бэрхэ hаалишадайнь оролдолгоор лэ туйлагдана гэхэдэ ехэшье алдуу болохогүй. Жэшээнь, колхоздоо гушаад жэлдэ хүдэлhэн баян дүй дүршэлтэй hаалишан Цыренжап Гармаевна Будаевае абаад үзэе. Энэ hаалишанай hү hааха түсэб уялгаяа дүүргээгүй жэлынь байхагүй. Нёдондо даажа байhан үнеэдhээ бүхыдөө 32,4 мянган килограмм hү hааха аад, 33,8 мянган килограмм hаагаа. 17 үнеэдhээ тэды тугал абаа. Гансахан энээн дээрэhээ харахада, Цыренжап Гармаевнагай гушан жэл соо хэды ехэ hү hаажа, Эхэ орондоо үгэhэниинь ойлгогдоно ха юм.

Мүнөө шэнэ табан жэлэй үнгэрhэн табан hарада үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 800 шахуу килограмм hү hаагаа гэхэ гү, али хамта 12,9 мянган килограмм hү бэлэдхэлэй пунктда оруулба.

Эрхим ажалайнгаа түлөө нүхэр Будаева хэдэн удаа аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэн, СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ хабаадалсаhан. hаяшаг гүрэн гүрын үндэр хайра — Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байна.

Орденто hаалишан мүнөө улам ехэ урма баяртайгаар, эршэ зоригтойгоор хүдэлжэ, түрэл Коммунис партиингаа XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлэлсэхын түлөө шармайн оронхой.

Б. ШОЕНОВ.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛТЭЙ ТАНИЛСАГТЫ

ХОНИДОЙ НООhО ТҮРГЭНӨӨР ХАЙШАЛХА АРГА

Мүнөө республикын бүхы ажахынуудта хонидой ноохон оньhон машинаар хайшалагдадаг болоошье hаа, энэмнай үшөөл ажал ехэтэй хүшэр хүдэлмэри гэжэ тоологдодог гээшэ. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, олонхи ажахынуудта хонидой ноохо хайшалха тусгаар мэргэжэлтэй хүнүүд үсөөн, энзэндэ диилэнхидээ дайралдаhан лэ хүнүүдые табидаг байна. Бүхы хонидой аяар 70 гаран процентнь хуушанай аргаар, хүлынь уяжа, хэбтүүлжэ хайшалдаг. Харин хонидые уянгүй, түргөөр хайшалха арга ёhоор нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой, республикын Хүдөө ажахын министерствын захиралтын ёhоор, хонидой ноохо хайшалагшадые, зоотехнигүүдые болон инженер-механигууд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдые хонидой ноохо түргэн аргаар хайшалха мэргэжэлдэ hургаха хүдэлмэри хаа хаанагүй үргэнөөр эмхидхэхэ зэргэтэй.

Хони зүбөөр барижа байгаад, ноохыень хайшалха бүхы онол аргануудые наринаар шудалжа, эхинhээнь эсэстэнь хүрэтэр гуримыень hайнаар сахижа, зүбөөр хайшалжа шадаа hаа, хониной ноохон түргэнөөр абтаха, хайшалагшадай ажалай бүтээсэ эрид дээшэлхэ байна. Тиихэдээ хайшалагша хүн хонидоо хүдэлдэг газартаа дүтэ байлгаад, туhалагшагүйгөөр гансаараа хүдэлхэ ёhотой.

Энэ аргаар хайшалхада, ноохониинь үргэлжэдөө таhалагдангүй абтана, дабхар хайшалагдангүй. шанар hайнтай байдаг.

Хонидой ноохо түргөөр хайшалха гол арганууд иимэ зүйлhөө бүридэнэ.

Түрүүн бэлэдхэл хэхэ. Хайшалагша хонидой хорёо соо ороод, хайшалха хониёо барижа, хүзүүн дороhоонь үргөөд, хойто хүл дээрэнь табижа, гэдэргэнь сухарюулан, хүдэлхэ газартаа абаашаха ёhотой. Эндээ хониёо ууса дээрэнь hуулгажа, баруун гуя тээшэнь бага нэнгүүлэн татаад байлгаха ушартай.

Хайшалха түрүүшын арга— гүзээнhээнь эхилхэ. (Зураг 1).

Ууса дээрэнь hуулгаhан хонинойнгоо үбсүүн дээрэhээ зүүн гараараа тулаад, хайшалагша хонинойнгоо урда хүлые баряад байха. Тиихэдээ хониной гэдэhэнэйнь арhанай уршыхагүйн тула бага гэдэргэнь налайлгаха шухала. Зүүн гарайнгаа тохоногоор хониной толгойе хабшаад, баруун гараараа машинкаараа үбсүүнhээнь доошонь, гүзээнэйнь баруун талаар хүйhэндэнь хүрэтэр хайшалха.

Удаань хонинойнгоо hуудал hэлгэнгүй, баруун үбдэгөөрөө тулажа, түрүүнхидээл адли аад, хониной гүзээнэй зүүн захаар доошонь хоёрдохи мүр гаргана. hүүлдэнь гүзээн дээгүүрхи ноохыень баруун талаhаань зүүн тээшэнь, дээрэhээнь доошонь хайшалдаг.

Хоёрдохи аргань — хониной сами талые хайшалалга. (Зураг 2).

Хонидой сами талыень хайшалжа эхилхэдээ абаhаар баруун, тиигээд зүүн талынхиие хайшалхадаа, машинкаяа туруун тээшэнь шэглүүлэн ябуулха. Хонинойгоо үе дээрэнь даража, хүлыень жиилгэхэ болоно. Тиихэдэ хайшалагша зүүн гараараа дэлэнэйнгээ хүхэнүүдые халхалха ёhотой.

Гурбадахи аргань — хониной зүүн гуя талые хайшалалга. (Зураг 3, 3 а).

Хайшалагша хонинойнгоо баруун урда хүлыень баруун хүл доогуураа хабшаад, зүүн гараараа уусыень даража, хойто зүүн хүлыень сэхэлдюулхэ болоно.

Зүүн гуя талые хайшалхадаа, туруунhаань нюрган тээшэнь шэглүүлэн машинкаяа ябуулха. Энээниие машинкаараа 5-6 мүр гаргахадаа дүүргэхэ юм.

Дүрбэдэхи аргань — хониной тархи, хүзүү хайшалалга. (Зураг 4, 4а).

Хониёо дахин сомсойлгон hуулгаад, магнайнь ноохо хоёр удаа машинкаяа ябуулан хайшалха.

Хониёо зүүн хүлдөө нюргаарнь тулган hуулгаад, тархииень гуя дээгүүрээ хойшонь хинсайлгаха. Хайшалагшын баруун хүл хониной хойто хүлнүүдэй дунда байха ёhотой. Тиихэдэ зүүн гараараа ноохыень ираха болоно. Гурба удаа машинкаяа ябуулжа, хүзүүнэйнь бойног, зүүн талын ноохо хайшалха.

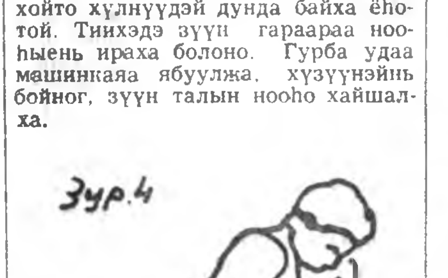

Табадахи аргань—шэлэ хүзүүнэйнь ноохо хайшалалга. (Зураг 5).

hуури байдалаа хубилгангүй, баруун шэхэнhээнь барижа, тархиинь эрьюулээд, баруун шэхэнhээнь зүүн шэхэн тээшэнь машинкаяа шэглүүлэн, хоёр мүр гаргаха.

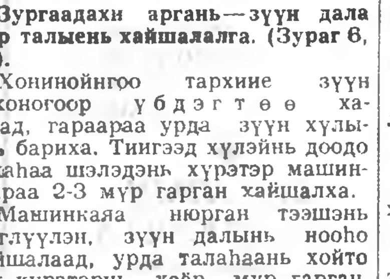

Зургаадахи аргань—зүүн дала мүр талыень хайшалалга. (Зураг 6, 6а).

Хонинойнгоо тархиие зүүн тохоногоор үбдэгтөө хашаад, гараараа урда зүүн хүлыень бариха. Тиигээд хүлэйнь доодо захаhаа шэлэдэнь хүрэтэр машинкаараа 2-3 мүр гарган хайшалха.

Машинкаяа нюрган тээшэнь шэглүүлэн, зүүн далынь ноохо хайшалаад, урда талаhаань хойто хүл хүрэтэрнь хоёр мүр гарган, зүүн мүр талынь ноохо хайшалжа дүүргэхэ.

Долоодохи аргань—зүүн талынь ноохо хайшалалга. (Зураг 7, 7а).

Хониёо баруулжань хажуулдин хэбтүүлхэ. Хайшалагша зүүн хүлөөрөө баруун дала доронь дүнгөөд, харин баруун хүлөө хонинойнгоо хүлнүүдэй хоорондуур хэхэ. Тиигэжэ хониёо баруун таладань хэбтүүлээд, баруун үбдэгөөрөө гүзээндэнь тулгалан, зүүн талынь ноохо хайшалха.

Машинкаяа хонинойнгоо зүүн тала руунь сэхэ ябуулха.

Хайшалагша машинкаараа ута мүр гаргаха ёhотой. Ноохыень хайшалhаар хониёо гүзээн дээрэнь эрьюулэн хэбтүүлээд, баруун хүлөөрөө ууса тээhээнь дүмэлсэн тулгаха болоно.

Наймадахи аргань — зүүн талынь ноохо хайшалжа дүүргэлтэ. (Зураг 8).

Баруун хүлөө хонинойнгоо хойто хүлнүүдэй саагуур хэжэ, тархиинь барилсан, нюрганайнь захаар хоёр ута мүр гаргаха.

Хониёо зүүн хүлэйнгөө үгэсыдэ эрьелдүүлэн хэбтүүлхэ.

Юhэдэхи аргань — баруун мүр далын ноохо хайшалалга. (Зураг 9).

Зүүн талынхиие хайшалжа дүүргэhээр, хайшалагша зүүн гараараа, мүн хүлөөрөө тархиинь баруулжань, уусыень зүүлжэнь эрьелдүүлээд, хониёо хайшалхада таатайгаар байлгаха. Зүүн гараараа хонинойнгоо тархиие баруун үбдэгтөө хашаад, баруун хасарайнь, үбсүү болон хүзүү талынь ноохо хайшалха.

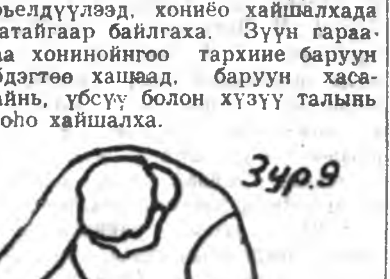

Арбадахи аргань — урда баруун хүлэйнь ба дала мүрэй ноохо хайшалалга. (Зураг 10).

Хайшалагша хонинойнгоо тархиие түргэн үргэжэ хүлдөө ... шан, нюрганhаань сээжэ тээшэнь шэглүүлэн, богони мүрнүүдые гарган хайшалха. Баруун дала, мүн баруун хүлэйнь ноохо зүүнhээнь эхилжэ, туруун тээшэнь хиргаха.

Арбан нэгэдэхи аргань — баруун талынь ноохо хайшалалга. (Зураг 11).

Хониёо тэрэл хэбээрнь ... гаад, хайшалха үедөө хойшонь ... сайлгаха. Гурбан мүрөөр баруун талынь ноохо хайшалжа дүүргэхэ.

Арбан хоёрдохи аргань—баруун гуяын, мүн hүүжынь ноохо хайшалалга. (Зураг 12).

Хайшалагша хониёо зүүн ... дань хэбтүүлхэ. Тиихэдээ ... хүлөө зүүн дала мүр доогуур ... саагуур хэжэ дүнгэлсөөд, ... hүүлэйнь хажууhаа эхилэн, туруун тээшэнь шэглүүлэн хайшалха. ... зүүн гараараа арhанайнь уршалые сэхэлдюулэн татаха.

Иигэжэ хайшалжа дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр ноохонhоо ...hан хониёо хүлөөрөө тулгаж хашаа руу түлхижэ оруулха.

Ф. ЗУБЕНКО,
республикын Хүдөө ажахын министерствын главна зоотехник.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэе

Һунгагшад А. Н. КОСЫГИНТАЙ уулзаба

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

...ноожоруулга ба автоматизаци ... манай орон соо гансашье ...ическа бэшэ, мүн социальна ...ха шанартай юм. Шэнэ техни...алай шэнэ арга онол нэбтэ...д байхада, мэргэжэлгүй хүшэр ажалһаа хэдэн зуун мянган ...ад сүлөө гаража, шэнэ мэргэ...үдые олохо аргатай болодог.

...мышленностьдахи техническэ ...атын үндэр хэмжээн продук... гансашье тоо ба номенклату... туйлагдадаг бэшэ, мүн тэрэнэй ... һайн шанараар, үнгэ, жүһөөр, ... эд ба материалнуудай алмаг...й хэмжээгээр, материал багаар ...аар, конструкцинуудай хүн...йһаарнь туйлагдадаг.

...дай ажахын бүхы һалбаринууд... техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ арга боломжо манда бии. Совет ...автикын амжалтануудшье тэ...ень эли тодоор харуулна. «Са...тажэ замбуулинай жолоодогдо...а түрүүшын научна станциин ...лагдаһаниинь замбуулинай дай...шэнжэлэн ашаглаха хэрэг...алитэ ехэ туйлалта болобо. Ма...айхамшаг космонавтнууд Добро...кий, Волков ба Пацаев гэгшэд...ридэһэн тэрэ станциин экипаж ...улинай онгосонуудые холбохо ...а эрхим һайнаар бүтээгээд, мү...едэ замбуулинда научно-техни... олон янзын туршалга, харюу...ай шэнжэлгэ бэелүүлжэ ябанад. ...тын үйлэдбэриин ашаг үрэнь ...льна барилгын экономическа ...тануудһаашье баһал ехээр дул...г.

...ай хэрэглэлэй эд бараа үй...илгэ хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ гэг...үнгэ зөөри энэ табан жэл соо ...гдобо. Эд бүд, гутал, амһарта, ...һүнэй продукци, удаан хэрэг...г эд бараан улам ехээр гаргаг... Гансашье хүнгэн ба эдеэ хоо...ромышленность бэшэ, мүн хүн...устриин һалбаринуудшье ара...эрглэлэй эд зүйл бүри ехээр ...а ёһотой гэжэ съездын Директ...үүдээр анха түрүүшынхеэ ха...даба.

...д зондо хэрэгтэй элдэб янзын ...аа бүри ехээр гаргаха арга ...о манайда бии.

...ан жэлэй түсэб зохёолгоор ... үедэ хэгдэжэ байгаа тон шу... харюусалгатай хүдэлмэри ту... нүхэр Косыгин саашадань хөө...үгэбэ.

...вет экономикын амжалтатай хүг...нь арадай ажахые хүтэлхэ хэ...лам һайжаруулгатай, ажахын ...мые дам саашадань дэлгэрүүл...нээгы болгохо ябадалтай нягта ...той юм.

...лбэриин ёһо гуримые саашашье улам һайжаруулхабди, за...анай, хүтэлбэриин аппарат гэ... сомор, хямда болгохобди, үлүү ...нуудые үгы болгохобди.

...хы союзна республикануудай ...овно Соведүүдые һунгадаг һун... СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй ... барисаае, аха дүүгэй харилсаа ...ое һүр жабхалантайгаар харуул...айна. Һунгагшадай үндэр ехэ ... үүсхэлынь, социалис гүрэнөө ...дань һалбаруулан мандуул... түлөө ажалшадай патриотическа оролдолго хэшээлынь, коммунис байгуулалтын бүгэдэ арадай хэрэгтэ республика бүхэнэй хубита нэмэрсэ ехээр оруулха гэдэг эрмэлзэлынь — эдэ бүхыдөө СССР-эй арадуудай хани барисааень Ленинэй партиие ба тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон арадуудай нягта нэгэдэлтэйгээр жагсаһыень маша һайнаар харуулна.

«Совет гүрэнэй ниитын аша туһа хаража, мүн республика бүхэнэй хүгжэлтын эрхэ байдал хараадаа абажа, Совет Социалис Республикануудай Союзые улам бэхижүүлхэ ленинскэ хараа шугам саашадаашье шууд бэелүүлхэ шухала, социалис бүхы нацинуудые дам саашадань улам дэбжээхэ, тэдэниие байн байтараа бэе бэедэнь улам дүтэлүүлхэ гэжэ шууд оролдохо» гээд партиин XXIV съезд зааһан байна.

Манай Союзай эгээн ехэ республика — Россин Федераци ленинскэ энэ хараа шугам бэелүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Россин Федерациин байгаалиин баялиг айхабтар ехэ юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Россин Федерациин экономико хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудые нүхэр А. Н. Косыгин дэлгэрэнгыгээр харуулаад, юһэдэхи табан жэл соо тэрэнэй урда табигдаһан зорилгонуудые тэмдэглэбэ. Үйлэдбэриин айхабтар ехэ шэнэ хүсэнүүд Россин Федерациин Зүүн ба Хойто талын районуудта түргэнөөр хүгжөөгдэжэ, ажахыда ашаглагдажа байха юм. Урдань юуншьегүй байһан ой тайгата энэ үргэн районууд энэ табан жэл соо улам ехээр һалбаран хүгжэхэ.

Гэхэтэй хамта Федерациин Европодохи хубида, илангаяа тэрэнэй түб районуудта, болбосоруулгын промышленностиин һалбаринууд, нэн түрүүн машина бүтээлгэ саашадаа хүгжөөгдэхэ байна. Тольятти городто хүнгэн автомобиль бүтээдэг заводой барилга дүүргэгдэхэ, Камада ашаанай автомобилиин шэнэ томо завод хүдэлжэ эхилхэ. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ горитойхоноор ургаха.

Мүн хуушан промышленна түбүүд — Москва, Ленинград, Иваново, Волго шадархи, Ураалай болон бусад городууд амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Мүнөө Россин Федерациин промышленность нефть үйлэдбэрилгын, автомобиль, бүд гаргалгын табанай дүрбэн хуби шахууень бүтээнэ, дүрбэнэй гурбан хуби химическэ утаһа гаргана, электроэнергиин, цементын гурбанай хоёр хуби шахууе, түмэр, шулуу нүүрһэ, газ, гутал, хүдөө ажахын машинануудай хахадынь шахууе бүтээнэ. Россин Федераци манай агууехэ Союзда ородог союзна республиканууд шэнэги үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэдөө, гансал өөрынгөө хубиие харадаггүй юм. Совет республиканuудай аха дүүгэй хани харилсаан, харилсан туһалалсалга республика бүхэнэй экономико хүгжөөлгэдэ, мүн бүхы Советскэ Союзай экономико хүгжөөлгэдэ һайн нүлөө үзүүлнэ.

Аха дүү республикануудтай нягта харилсаа холбоо байгуулжа, Россин Федерациин арадууд Советскэ Союзай түсэбтэ социалис ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Совет республикануудай энэ харилсан туһалалсалга олонациональна социалис гүрэнэй гол хүсэн мүн гээшэ.

Манай ороной бусад арадуудтай Россин Федерациин арадуудай байгуулһан хани барисаан, аха дүү ёһоной харилсаан — коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалта туйлаха эрхэ нүхэсэл мүн. Владимир Ильич Ленинэй захиһанай ёһоор, коммунис парти энэ агууехэ хүсые саашадаашье бэхижүүлжэ байха юм.

Нүхэр А. Н. Косыгин саашань Москвагай партийна, совет, ажахын органуудай, хүдэлмэришэд болон интеллигенциин, түб хотын бүхы ажалшадай үмэнэ табигдаһан ехэ ба орёо зорилгонууд тушаа тогтобо.

Түсэбтэ табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгые хүнүүд, тэдэнэй ажалай эдэбхи шиидхэхэ байна. Манай түсэбүүдэй хэршье һайнаар зохёогдоо һаань, тэдэ түсэбүүдые дүүргэхын тула ажалша бүхы коллективүүд эмхитэйгээр, һайнаар хүдэлхэ ёһотой. Эмхидхэлээ, журамаа, харюусалгаяа хаа хаанагүй дээшэлүүлхэ, хэрэгэй дүүргэлтые ходо шалгажа байха, эрхэтэн байһан уялгаяа мэдэрхэ, общественэ үмэнэхи нэн түрүүнэй уялга болохо ажалда дуратайгаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй гэжэ XXIV съездын шиидхэбэринүүд дотор заагдана.

Һунгалтын урда тээхи суглаануудай дээрэ совет хүнүүд ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые согсолно. Гэхэтэй хамта тэдэнэр дутуу дунданууд тухай хэлэнэ. Оронойнгоо эзэн болоһон мэдэрэл манай арадта нэбтэрэнхэй. Бүдүүлиг ябадалтай, шэнэ юумэндэ дурагүй, һанаа амар байха, эзэн бусаар хандаха ямаршье ушартай хүнүүд эбсэхэ дурагүй.

Социалис демократи болбол хүн бүхэнэй мэргэжэл шадабариие бүхы талаарнь хүгжөөхэ, тэрэнэй зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые дэлгэрүүлхэ хизаарлашагүй ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ, ажалша бүхэнэй байдал һайжаруулха оролдолгоор нэбтэрэнхэй манай уг зорилгонууд, бодото ажал ябуулганууд Коммунис партиин, Совет правительствын политикын һайн һайхниие хүсэдэг байһыень юунһээшье үлүүгээр хэлэжэ үгэнэ, гээд А. Н. Косыгин тэмдэглэнэ. Энэ ушар манай дотоодыншье, гадаадыншье политикада адли хабаатай. Юуб гэхэдэ, нэгэниинь нэгэнһээ таһаршагүй бшуу.

Эб найрамдал байгуулха, бэхижүүлхэ хэрэгые өөрынгөө шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ манай парти, гүрэн тоолоно. Зүгөөр манай политика уласхоорондын харилсаануудай һайн тээшээ хубилхыень хүлеэжэ байдаггүй юм. Энэ политика хадаа эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ политика хододоо байгаа.

Түгшүүрилтэй байдалые һуладхалгада эсэргүүсэгшэд манай дурадхалнуудые сэхэ буруушаахые айдаг юм, гээд А. Н. Косыгин дэлхэй дээрэхи оршон байдалые гуримшуулха талаар Советскэ Союзай оруулһан тодорхой дурадхалнууд тухай хэлэхэдээ, онсолон тэмдэглэбэ. Амгалан байдалай дайсад али нэгэн совет дурадхал орёо, шэнжэлхын тула ехэ саг хэрэгтэй, гэжэ шашадаг, тиигээд асуудал шиидхэлгэһээ арсахын тула элдэб янзын эрилтэ табидаг байна.

Бидэнэр асуудалые һайнаар бэлэдхэлгэһээ, шэнжэлгэһээ арсанагүй гэшэбди. Зүгөөр бэлэдхэл тухай үнэн хэлэгдэнэ гү, али тиимэ нэрэ хэмээгээд, эб найрамдалда дуратай дурадхалнуудые таһалдуулха гэнэ гү гэжэ хаража үзэхэ хэрэгтэй. Бидэнэр эб найрамдал тухай гансал үгэ дэлгээгээд, бодото хэрэгые буруу тээшэнь ябуулха гэдэг һэдэлгэнүүдые саашадаашье элишэлжэ байхабди.

Уласхоорондын байдал дээрэ капитализмын зайлашагүй зүрилдөөнүүд бүри хурса болож байна. Нэгэ талаһаань энэ ушар хадаа империалис оронуудта хархис байдал ба милитаризмые шангадхажа. тэрээндэ эсэргүүсэгшэдые фашис ёһоор дараха хархис байдал байгуулжа, нүгөө талаһаань эдэ оронуудай хүтэлбэрилхы бүлэг хүнүүдые ангиин тэмсэлэй сохилто доро дотоодынгоо политикада мэхэ гохо гаргахыень, тэрэшэлэн империалис наймаашадые хэрэглэжэ, бэрхэшээлнүүдһээ гараха харгы бэдэрхыень баалана.

Жэшээлхэдэ, американ доллар хэрэглэдэг капитализмын мүнгэнэй, финансова кризисэй үе үе болоод лэ хурсадаха ушар юун тухай хэлэжэ үгэнэб? Капиталис гуримай экономическа байдалда, нэн түрүүн тэрэнэй голынь болодог Америкын Холбоото Штадуудай экономическа байдалда, горитойхон бэрхэшээлэй тохёолдоод байһан тухай хэлэжэ үгэнэ.

Капиталис дэлхэйдэхи хёмороото хүгжэлтэ Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай экономикодо нүлөөлнэгүй.

Социализмын оронуудай хоорондохи экономическа харилсаан — аха дүү ёһоной социалис хани харилсаан мүн. Энэ харилсаан тэгшэ эрхын, харилсан туһалалсалгын үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдана. тиин энэ харилсаанһаа бүхы оронууд бодото аша үрэ абана.

Мүнөө СЭВ-эй оронууд социалис ёһоной экономическа хамжаагаа хүгжөөхэ түсэб хамтадаа зохёожо байна. Энэ түсэбые дүүргэлгэ дэлхэйн социалис байгуулалтын бүхы экономическа хүсые ехэ болгохо, социалис орон бүхэнэй арадай ажахын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туһалха юм.

Партиин XXIV съездын хараа шугамтай зохилдуулан, бидэнэр социализмын оронуудтай бүхы талын хани харилсаагаа саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэбди, хүгжөөхэбди. Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин, Болгариин Коммунис партиин, Чехословакиин Коммунис партиин съезднүүдэй баталан абаһан социалис хани харилсаанай аха дүү ёһоной нэгэдэлые саашадань бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан шиидхэбэринүүдые, тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ боложо байһан Монголой Арадай-революционно партиин съездые манай парти, бүхы совет арад халуунаар амаршална.

Гадаадын политикын талаар һүүлэй жэлнүүдэй тааруу зохид дүнгүүдые тэмдэглэхэ зуураа, А. Н. Косыгин Европодохи оршон байдал тушаа хэлээ. Энэ түби дээрэхи һайн тээшээ болоһон хубилалта — дайнай һүүлээр тогтоһон амгалан байдалай үндэһэ һуурииe улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэдэг Советскэ Союзай, аха дүү социалис оронуудай Европодохи эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй олон жэлэй шууд сэхэ тэмсэлэй аша үрэ мүн гээшэ гээд тэрэ хэлэбэ.

Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэйн батлаһан договорнууд болбол «Амгалан байдал тогтоохо хэрэгтэ тэгшэ эрхэтэйгээр хандалгые туйлаха жэшээ мүн» гэһэн ФРГ-эй канцлер Браундтын һаяхан хэлэһэн һанамжые бидэнэр хубаалданабди. Юуб гэхэдэ, договорнуудай гол зорилго — хёмороото, бэе бэедээ этигэлсэхэгүй байдалһаа үнэн ёһоор эблэрэлгэдэ, бэе бэеэ ойлголсохо, харилсаатай байха байдалда дамжан оролгодо туһалха хэрэг болоно. Европодохи хүгжэлтые гэдэргэнь бусааха — түгшүүрилтэ байдал, гүрэнүүдэй хоорондохи хёмороое шангадхаха арга милитарис бүлэгүүдтэ олгохогүй гэһэн зорилго мүнөө табигдана.

Индохитадта, Дүтын Зүүн зүгтэ империалис хүсэнүүдэй ээрхэг түримхэй добтолгодо, аашануудта сохилто үгэхэ талаар Советскэ Союзай шууд сэхэ хараа шугам тухай, бэеэ даанхайгаар хүгжэхэ эрхэеэ хамгаалжа байһан арадуудтай совет арадай һаналаа нэгэдэлгэ тухай А. Н. Косыгин хэлэбэ.

Америкын Холбоото Штадуудтай манай харилсаанууд тухай асуудал онсо анхарал хандуулна гээд депутадта кандидат хэлэнэ. Эдэ харилсаанuудай байдал хангалтатай гэжэ хэлэхээр бэшэ. КПСС-эй XXIV съездын трибуна дээрэһээ үшөө дахин мэдүүлһэнэй ёһоор, бусад гүрэнүүдтэй адли Холбоото Штадуудтай харилсаагаа һайжаруулжа болохо, тиигэхэдэ һайншье байгаа гэжэ бидэнэр тоолонобди. Энэ хадаа манай хоёр оронуудай аша туһада, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай аша туһада харюусаха байгаа.

Гэхэ зуура, манай хоёр талын харилсаануудай ба США-гай империалис бүлэглэлнүүдэй ээрхэг туримхэй политикын хоорондо илгаа гаргажа шадахагүй байнабди. Хуулита иимэ асуудал табигдана — США-гай правительство юу хэхэ һанаатайб: хойшодоо уршагтай уласхоорондын түгшүүрил байлгаха, шангадхаха гү, али гараһан асуудалнуудые бэе бэедээ аша туһатайгаар шиидхэхэ шиидхэбэри бэдэрхэ гү. Дэлхэй дээрэхи мүнөөнэй байдалда үнэн сэхээр хандабал, хоёрдохи харгые үгэ дуугүйгөөр шэлэн абаха хэрэгтэй байһаниинь һэжэггүй. Энэ харгые шэлээ һаань, американ арадшье дэмжэхэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Агууехэ Зүүн зүгэй хүршэ — Индитэй Советскэ Союзай харилсаанууд хүгжэжэ байһаниие А. Н. Косыгин тэмдэглэбэ.

Зүүн Азиин амгалан байдалда Индиин ба Пакистанай харилсаанууд ехэ удха шанартай юм. Урда Пакистандахи мэдээжэ үйлэ хэрэгүүдтэй холбоотой эдэ хоёр ороной хоорондохи харилсаануудай шангадаһанда совет правительство һанаагаа зобоно. Урда Пакистанда тохёолдоһон оршон байдал олон миллион хүнүүдые, газараа, гэр байраяа, зөөриеэ орхижо, хүршэ Индидэ ошожо, бэеэ абарха арга бэдэрэлгэдэ баадхаа. Тэрьедэһэн олон хүнүүд туһаламжа абаашье һаа, хүшэр хүндэ байдалда байна. Илангаяа эндэ тараһан холера үбшэнэй хойшолон ехэ муу. Эдэ үйлэ хэрэгүүд дэлхэйн олониитын һанаае ехээр зобооно. Тэрьедэжэ ошоһон хүнүүдые түрэл нютагтань бусааха, бэеынь абарха, Урда Пакистанда амгалан ёһоор ажаллаха, ажаһууха эрхэ байдал байгуулха эрилтые һайн жама ёһодо дуратай бүхы хүнүүд табиха ёһотой. Манай һанамжаар, иимэ хэмжээнүүд Пакистанай засагаархидай зүгһөө удаарууулагдангүй бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Инди Пакистан хоёрой хоорондохи харилсаанда гарадаг бүхы асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхые хүсэнэбди, иимэ хараа бодол Индиин, Пакистанай арадуудай национальна аша туһада, Индостан хахад олтирог дээрэ эб найрамдал байгуулха хэрэгэй аша туһада харюусаха байна гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Ушар хэрэгэй ондоо хүгжэлтэ болбол Индиин, мүн Пакистанай аша туһада хохидол ушаруулха гэжэ оролдодог дотоодын ба гадаадын хара һанаатай хүсэнүүдтэ туһалха байна.

Уласхоорондын оршон байдалые бүхы талаһаань шэнжэлжэ, тэрэнэй һайн,муу талыень сэгнэхэдээ, бүхы дээрээ дэлхэй дээрэ боложо байһан ушар хэрэгүүдэй хүгжэлтые этигэл найдабаритайгаар хараха ёһэ үндэһэн манда бии. Советскэ Союз, бүхы социалис харилсаата оронууд мүнөө политическэ, экономическа, бэеэ хамгаалха талаараа үнгэрһэн жэлнүүдэйхиһээ һураггүй хүсэтэй. Коммунис партиин Центральна Комитет, Совет правительство социализмын, эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай аша туһада харюусадаг эдэбхитэй гадаадын политика саашадаашье ябуулжа байха.

Болохоёо байһан һунгалта хадаа Коммунис партияа тойрон совет арадай батаар жагсаһанай шэнэ элитэ гэршэ, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй түгэс хүсые, СССР-эй арадуудай бата бэхи хани барисаае, совет социалис демократиин агууехэ булюу һайниие харуулһан гэршэ болохо, гээд А. Н. Косыгин үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Нүхэр А. Н. Косыгинай үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, оло дахин альга ташалгаар угтагдаа.

Москва городой Фрунзенска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаанда КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай Нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин байлсаа.

(ТАСС).

МНРП-гэй XVI СЪЕЗД

УЛААН-БААТАР. (ТАСС-ай тусхай корр.) Монголой Арадай-революционно партиин XVI съезд гурбадахи үдэрөө хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ. МНРП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл, 1971—1975 онуудта МНР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Социально-экономическа ба соёлой ажабайдалай бүхы һалбаринуудта монгол арадай ехэ амжалта туйлаһаниинь хүдэлмэришэдэй, кооперативна малшадай, ажалша интеллигенциин хэлэһэн үгэнүүдһээ эли тодоор харагдана. Шэнэ хүниие, социалис общество эдэбхитэйгээр байгуулагшые хүмүүжүүлгэ партиин эгээн лэ горитойхон туйлалтануудай нэгэн болоно гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Тепловозой машинист МНР-эй Ажалай Герой Л. Ойдовнямын, «Жаргалант» гэжэ госхозой директор, МНР-эй Ажалай Герой Д. Арьягай, Сүхэ-Баатарай аймагай сомонуудай нэгэнэй партийна эхин организациин секретарь Ч. Ёндоной, хонишон П. Цэрэнчимидэй хэлэһэн үгэнүүд съезд дээрэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа. Гобиин хизаарай урдын ба мүнөөнэй байдалые сасуулан жэшэхын аргагүй гээд Гобиин суута малшан Ц. Цэвэгмид мэдүүлээ.

Шэнэ түсэбтэ табан жэлэй хараа замууд тухай, тэрэниие яажа һайнаар бэелүүлхэ тухай республикын Хүдөө ажахын министр М. Даш, МНР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Б. Ринчинпэлжэ болон бусад хөөрөө.

Уласхоорондын оршом соо МНРП-гэй хүндын дээшэлжэ байһые, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй зэргын бата нэгэдэлые монгол коммунистнуудай съезд эли тодоор харуулаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Чешскэ Социалис Республикын правительствын түрүүлэгшэ Й. Корчак, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Г. Эвальд, Кубын Компартиин делегациие толгойлогшо, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн Х. Гарсиа Оливера гэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

МНРП-гэй XVI съезд хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлһээр.

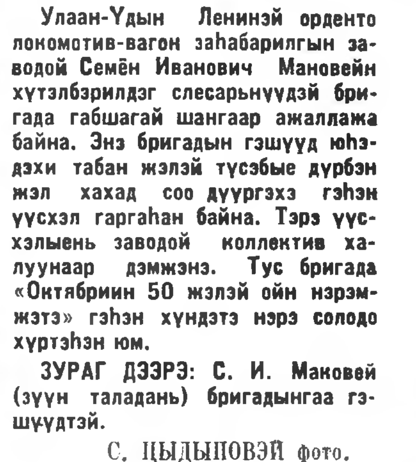

Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой Семён Иванович Мановейн хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригада габшагай шангаар ажаллажа байна. Энэ бригадын гэшүүд юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл хахад соо дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан байна. Тэрэ үүсхэлыень заводой коллектив халуунаар дэмжэнэ. Тус бригада «Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ солодо хүртэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. И. Маковей (зүүн таладань) бригадынгаа гэшүүдтэй.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

...АНИ ЁҺОНОЙ АЯНШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

...нэ оной июниин 6-һаа 8 хүрэ... Индиин Гадаадын хэрэгүүдэй ...истр Сваран Сингх Совет прави...тельствын айлшан боложо, Москвада ... хэрэгээр аяншалаа.

...овет-энэдхэг харилсаануудай ... асуудалнуудаар, тэрэшэлэн ... гүрэнэй али алиень һонир...даг уласхоорондын шухала ...далнуудаар хани халуунаар ... ойлголсолгын оршон байдалда ...һэн хөөрэлдөөнүүдэй, хэлсээ...эй үедэ зүбшэгдэһэн байна.

...ёр ороной, Ази ба бүхы дэлхэй...н эб найрамдал бэхижүүлхэ ...эй аша туһада таарууга ар со...энэдхэг хани барисаан саашадаа ...эн хүгжэхэ гэжэ этигэжэ бай... хоёр тала элирхэйлэн мэдүү...

...лдэб тушаалтадай хоорондохи ... ёһоной холбоо барисаа саашa... хүгжөөхэ, уласхоорондын шу...н шухала асуудалнуудаар ...Р-эй ба Индиин правительства...ай хоорондо һанамжануудаа ...сэжэ байха шухала гэжэ хоёр ... мэдэрээ.

...ласхоорондын бүхы шухалын шухала асуудалнуудаар СССР-эй ба Индиин правительствануудай хараа бодол адлинууд гэжэ хоёр тала тэмдэглэһэн байна. Индохитадтахи дайн байлдаа болюулха, Дүтын Зүүн зүгтэ политическэ гуримшуулга хэхэ, Европодо аюулгүй байдал хангаха, буу зэбсэг хүсэдөөр, бүгэдэ ниитэ тээрээ хуряаха гэхэ зэргын бүгэдэ ниитын эб найрамдалай аша туһада хамаатай тиимэ шухала асуудалнуудые шиидхэхын тулада эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудай оролдолго гаргахань шухала гэжэ тэдэнэр онсолон тэмдэглээ.

Зүүн Пакистанһаа хэдэн миллион зугадагшадай Индиин хилэ шадарай штадууд руу орожол байһанһаа уламжалан, тохёолдоһон бэрхэтэйхэн ушар байдал хэлсээнүүдэй үедэ зүбшэгдөө. Энэ бэрхэтэй хэсүү оршон байдалые сэхээр, эли тодоор ойлгоһоной түлөө Индиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. Иимэ оршон байдал тухай Пакистанай президентдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын 1971 оной апрелиин 2-то эльгээһэн бэшэг соо хэлэгдэһэн байна. Политическэ гуримшуулга амгалан ёһоор хэхэ гээшэ Пакистанай бүхы арадай, тус райондо эб найрамдал аршалан хамгаалха хэрэгэй аша туһада тааралдаха һэн гэһэн этигэл найдабари бэшэг соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэһэн байха юм.

Зүүн Пакистанда боложо байһан ушарнуудһаа уламжалан тохёолдоһон шахардуу шанга байдалтай холбоотой социальна, экономическа, политическэ асуудалнуудые Индиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр тайлбарилһан байна. Хамшаг үбшэнэй гэнтэ дэлгэрһэнһээ уламжалан, Зүүн Пакистанһаа ерэһэн хэдэн миллион хүнүүдые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, гэр байраар хангаха асуудалые бүри орёо болгоо гээд тэрэ мэдүүлээ.

Дурсагдаһан асуудалые али бүхы талаһаань дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсээд байхадаа, хоёр тала хадаа Зүүн Пакистанһаа хүнүүдэй нютагаа урилалгые болюулха хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые Зүүн Пакистанда абтахань шухала гэжэ тоолоһон байна. Тиихэтэй хамта Зүүн Пакистанда амгалан байдал һэргээн тогтоохын, нютагаа урилагшадай өөһэдынгөө гэртэ бусахын тулада аюулгүйн талаар бүхы эрхэ байдал хангаха саашанхи алхамуудай хэгдэбэл таарамжатай байна. Оршон байдалай бэрхэтэйхэн байһые хараадаа абаһан дээрэһээ эдэ асуудалнуудһаа уламжалан һанамжануудаа мэдэлсэжэ байхын тулада хоорондоо холбоотой байха гэжэ хоёр тала ойлголсоо.

Советскэ правительствын хани халуунаар угтаһанай түлөө Индиин республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр өөрынгөө зүгһөө баясхалан хүргөө.

Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингх гэгшын аяншалга, Совет гүрэнэй ажал ябуулагшадтай тэрэнэй уулзалга ба хэлсээнүүд хоёр ороной хоорондохи хани ёһоной харилсаа, үрэ ехэтэй холбоо барисаа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ хоёр тала тоолоно.

Советскэ Союзда Кипрэй Республикын президентын аяншалга тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын уряалаар Кипрэй Республикын президент архиепископ Макариос июниин 2-һоо 9 хүрэтэр СССР-тэ албанай хэрэгээр аяншалаа. Аяншалгын дүүрэһэнэй һүүлээр коммюникедэ гар табигдаһан байха юм.

Аяншалгын үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын ба президент Макариосай хоорондо хэлсээн хэгдээ гээд коммюнике соо тэмдэглэгдэнхэй.

Хоёр талын харилсаанай асуудалнууд, Кипрэй асуудал, Дундада далайн зүүн талын хубидахи байдал, уласхоорондын бусад шухала асуудалнууд хани ёһоор үнгэрһэн хэлсээнүүдэй үедэ хаража үзэгдөө.

Кипрэй Республикын бэеэ даанхай байдалтай болоһонһоо хойшонхи арбан жэлэй турша соо совет-кипр харилсаанууд хани барисаанһаа, бэе бэеэ хүндэлэлсэлгэһөө үндэһэлэн хододоо хүгжэдэг байгаа гэжэ хоёр тала һаналаа ханангяар тэмдэглээ. Хоёр ороной хоорондо политическэ, экономическа ба соёлой үрэ ехэтэй харилсаа холбоон бэелүүлэгдэнэ, али алинайнгаа һонирходог асуудалнүүдаар һанамжануудаа мэдэлсэдэг туһатай заншал тогтоогдоо. Али алинда ашатай туһатай худалдаа наймаанай-экономическа удаан болзорой холбоон амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ.

СССР-эй ба Кипрэй Республикын хоорондо хани ёһоной харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ, элдэб зэргэтэ тушаалтадай хоорондо политическэ холбоо ба зүбшэлнүүдые, тэрэшэлэн совет ба кипр арадуудай аша туһада таарууга ар экономическа, соёлой болон бусад холбоонуудые үргэдхэхэ арга боломжо бии гэжэ хоёр тала тоолоно.

Политичскэ ба сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсангүй, Кипрэй бэеэ даанхай, бүрин эрхэтэ гүрэниие бэхижүүлхэ талаар Кипрэй Республикын правительствын бэелүүлдэг хараа шэглэл Дундада далайн зүүн талын хубида, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ зорилгонуудта тааралдана гэжэ ойлгожо байһанаа совет тала элирхэйлэн мэдүүлээ гээд коммюнике соо саашадаа тэмдэглэгдэнхэй.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин тэгшэ эрхэтэ гэшүүн байһан Кипр хариин ямаршье интервенцигүйгөөр, ямар нэгэн аргаар хамааралсалгагүйгөөр, хүсэд бүрин эрхэтэйгээр, хүсэд бэеэ даанхайгаар оршохо эрхэтэй гээд хоёр тала онсолон тэмдэглээ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин устав болон резолюцинуудай ёһоор, кипр арад, Кипр тухай асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхэ ёһотой гэжэ хоёр тала хэлсэһэн байна. Кипрэй Республикын бүрин эрхые, бэеэ даанхай байдалые, нэгэдэл болон газар уһанайнь бүрин бүтэн байлгые хүндэлхыень бүхы гүрэнүүдые тэдэнэр уряалаа. Ямаршье интервенциие, хамааралсалгые, Кипртэ эсэргүүгээр хүсэ хэрэглэлгые гү, али тэрэниие хэрэглэхэ заналтые буруушаан, шууд сэхээр, эдэбхитэйгээр тэмсэдэгбди гээд совет тала дахяад мэдүүлһэн байха юм.

Дээрэ хэлэгдэһэнһээ уламжалан, киприодууд-грегүүд ба киприодууд-турканuудай хоорондо мүнөө үедэ Каирта боложо байһан хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэхыень хүсэжэ байһанаа, совет тала элирхэйлэн мэдүүлээ. Эдэ хэлсээнүүд хадаа бии байһан арсалдаата асуудалнуудые үгээ ойлголсон, һайн дура хүсэлөөрөө гуримшуулгада, гүрэнэй хүсэд бүрин эрхэтэй ба нэгэдэлтэй байха ябадалда үндэһэлэн бүхы кипр арадай амгалан ажабайдал хангахаар эрхэ байдал бии болгохо зэргэтэй.

Аралай газар дээрэһээ хариин бүхы сэрэгүүдые гаргахын түлөө тэмсэдэг СССР-эй хараа бодолой шууд сэхэ байһые совет тала лаблаа.

Кипрэй Республикын президент хадаа Кипрэй асуудалаар СССР-эй шууд сэхэ хараа бодол баримталдаг байһандаа, һаналаа ханадагаа элирхэйлэн мэдүүлээ, кипр арадай хүлеэн абахаар бэшэ гү, али Кипрэй бүрин эрхые, нэгэдэлые болон газар уһанайнь бүрин бүтэн байлгые һулаpуулхаар шиидхэлгэнүүдые баадхаха гэһэн ямаршье һанаашалгануудта эсэргүүсэхэ талаар кипр арадай хүсэл оролдолгые дэмжэлгэдэ СССР-эй энэ хараа бодол шухала удха шанартай гээд онсолон тэмдэглээ.

Уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар али али талын баримталдаг хараа бодол дүтэрхы гү, али адли гэжэ эдэ асуудалнуудаар һанамжануудаа мэдэлсэлгын үедэ тэмдэглэгдэһэн байна. Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулгада, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалхые эрмэлзэжэ байһан тухайгаа хоёр тала мэдүүлээ.

Советскэ Союзда Кипрэй Республикын президентын аяншалга, тэрэнэй хэһэн хэлсээнүүд хоёр талын хоорондо хани ёһоной харилсаа холбоо саашадань хүгжөөлгэдэ, эб найрамдал болгон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ туһалха гэжэ этигэн найдажа байһанаа, хоёр тала мэдүүлээ.

(ТАСС).

СОВЕДҮҮДЭЙ ҺУНГАЛТА УГТУУЛАН

СОВЕТ ҺУНГАГШАД, ТЭДЭНЭЙ ЭРХЭ

Байгша оной июниин 13-да РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ һунгалтанууд болохонь. Эдээндэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри республика доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ политическэ, ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө совет хүнүүдэй тэмсэжэ байгаа үедэ Соведүүдэй зургаануудай бэелүүлхэ зорилгонуудай улам ехэ болоһониинь ойлгосотой.

Ажалшадай депутадуудай Соведүүд хадаа гүрэнэй засаг түрэ бэелүүлдэг зургаанууд мүн. Эдээнэй дээдын засаг түрэ гэхэдэ, СССР-эй Верховно Совет, союзна болон автономито республикануудта — мүн лэ Верховно Соведүүд, тиихэдэ нютаг нютагуудта тэндэхи Соведүүд мүн болоно.

Соведүүд гээшэ гүрэнэй засаг түрые бүрин даажа байдаг зургаанууд мүн. Совет гүрэнэй бэелүүлжэ байгаа бүхы зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ хабаададаг, ажалшан арадай дунда эмхидхэлэй, хүмүүжэл-болбосоролой ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Соведүүд гээшэ гүрэнэй засагай зургаанай гол үндэһэниинь болодог. Тиимэ хадаа, гүрэнэй бэшэ бэшэ зургаанууд эдээндэ мэдэлтэй, Соведүүд тусгаар эрхэ түлөөлэлгэ эдээндэ даалгажа үгэдэг юм.

Соведүүдэй бүхы ажал ябуулга Коммунис партиин ударидалга доро бэелүүлэгдэдэг юм. Ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгалтанууд бүхы совет хүнэй хамтын хэрэг мүн, тиимэ тула засагай зургаануудта эрхим түлөөлэгшэдөө эльгээхэ гэжэ зон оролдодог байна бшуу. СССР-эй Конституциин заабариин ёһоор лэ һунгалтанууд үнгэргэгдэдэг гуримтай.

Манай орондо һунгалтын гуримай ёһоор, Советскэ Союзай бүхы эрхэтэд һунгалтада хабаададаг юм. Совет һунгалта хадаа **бүгэдэ ниитын** шэнжэтэй. Энээнэй удха гэхэдэ, 18 наһа гүйсэһэн хүн бүхэн лэ һунгалтада хабаадаха эрхэтэй. Эндэ ямаршье хазаарлалта гэжэ байхагүй.

СССР-эй Верховно Соведтэ, союзна гү, али автономито республикануудай Верховно Соведүүдтэ 21 наһа гүйсэһэн, ажал дээрээ алдар солотой болоһон Советскэ Союзай эрхэтэн бүхэн һунгагдаха эрхэтэй. Жэшээнь, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй 23-дахи һунгуулиин округто 22-той комсомол басаган, «Теплоприбор» заводой механическа цехэй токарь Дарима Баранникова дэбжүүлэгдээ. Тиихэдэ Зэдын суута хонишон Гомбо-Сүрэн Цыремпилова эрхим ажалаараа олониитын магтаалда хүртэнхэй. Энэ хонишоной түрэл «Коммунизм» колхозой гэшүүд суута хонишоноо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дахин дэбжүүлээ.

Энээнэй урда тээ сүүдлүүлэгдэһэн хүнүүд һунгалтын эрхэһээ хаһагдадаг байһан гээшэ aаб даа. СССР-эй Верховно Совет табадахи зарлалай хоёрдохи сесси дээрээ энэ хизаарлалта болюулаа һэн. Мүнөө СССР-эй бүхы эрхэтэд ямаршье хизаарлалтагүйгөөр һунгалтада хабаададаг болонхой.

Харин гүрэнүүдтэ энэ талаар олон хизаарлалтанууд, хорилтонууд бии ааб даа. Энээнэй тон шухалынь тоолоходо иимэ: буржуазна һунгуулиин хуули хүн зоной үгытэй, баяниие хараадаа абадаг байна. Буржуазна конституци, һунгалтын хуулиньшье дарлагша ангиин аша туһые хамгаалха гэһэн зорилготойнь эли. Эгээл нимэһээ имагтал баяшуул һунгаха эрхэтэй. Тэрэнһээ гадна, капиталис бүхы оронуудта хүн зоной наһа харадаг, илангаяа залуушуулые хабаадуулхагүй гэжэ оролдодог юм.

США-да, Австралида болон бусад оронуудта хүн зоной ажаһуудалай шэнжэ хараадаа абажа, хүн зониие һунгалтын списогтэ оруулдаг гуримтай. Иимэ списогтэ орохын тула Америкэдэ газар уриланггүй жэл тухай һууха ёһотой, тиихэдэ Австралида — 3 жэл һууха заабаритай. Гадна Америкын Холбоото Штадуудта һунгалтада хабаадахын тулада англи хэлэн дээрэ уншажа, бэшэжэ шадаха зэргэтэй. Олон штадуудтань негрнүүд, индеецүүд, хитадууд һунгаха эрхэгүй. США-да хамтадаа 15 иимэ хизаарлалтанууд бии юм. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, капиталай оронуудта олон байха.

Манай орондо һунгалтын **адли тэгшэ эрхэ** хангагданхай. Хүн бүхэн һунгуулиин нэгэ округто нэгэл һунгаха эрхэтэй юм. СССР-эй бүхы эрхэтэд адли тэгшэ эрхэтэй гэнэбди. Энээнэй удха гэхэдэ, хүн бүхэн ямар яһанайб, ямар ажалтайб гэхэ мэтын шэнжэнүүдые хараадаа абангүйгөөр, адли тэгшэ эрхээ эдлэдэг хуулитай. Тиин гэхэдэ, капиталис оронуудта баяшуулай байдаг районуудта һунгуулиин округуудые зорюута олошоруулдаг юм. Тэрэнһээ гадна, буржуази гээшэ һунгагшадые худалдажа абадаг шуу. Жэшээнь, Холбоото Штадуудай Нью-Йорк, Мэриленд гэжэ штадуудта һунгагша бүхэниие 10 доллароор худалдажа абадаг байна бшуу. Иимэ ушарнууд бэшэшье оронуудта үзэгдэдэг ааб даа.

Совет һунгуулиин гуримда **сэхэ һунгаха ёһон** хэлбэришэгүй бэелүүлэгдэдэг юм. Энээнэй удха гэхэдэ, бүхы Соведүүдтэ (дороһоо дээрэ хүрэтэр) һунгалтануудта бүхы эрхэтэд сэхэ хабаададаг байна. (СССР-эй конституциин 139-дэхи статья энээн тухай хэлэнэ). Иимэ гурим бэелүүлһэнэй ашаар Совет засагай хайра хүндэ улам ехэ болонхой, арад зонтой холбоо барисаань улам бэхижэнхэй, депутадууд ажал ябуулга тухайдаа һунгагшадай урда тоосодог байна.

Манай орондо дуугаа үгэлгэ **нюуса байдаг.** Манай һунгалтанууд тон сүлөөтэ ёһоор үнгэргэгдэдэгынь эли. Һунгагша бүхэнэй эрхээ эдлэхын тулада Совет гүрэн бүхы эрхэ байдал байгуулдаг гээшэ. Энэнь кандидадуудые дэбжүүлгэдэ эли тодоор харуулагдана. Промышленна предприятинууд болон эмхи зургаануудай, сэрэгэй частьнуудай, колхознигуудай ниитын суглаанууд кандидадуудые дэбжүүлдэг байна. Гадна СССР-эй эрхэтэн бүхэн кандидадуудай түлөө идхамжа хэхэ эрхэтэй. Мүн кандидадуудые дэбжүүлхэдэ ямаршье гаргаша хэрэгтэй бэшэ. Тиин гэхэдэ, капиталай оронуудта депутадуудта кандидадуудые дэ... жүүлхэ гээшэ тиимэ бэлэн ба... Нэгэн гээ һаа, элдэбын мэхэ гохо ... хэ, үгы һаа, ехэ мүнгэ урид таб... уялгатай болодог. Иимэ ёһо гү... мууд капиталис томо томо гүрэн... тэ бии гэжэ хүнүүд һайса мэд... Тэрэнһээ гадна, иимэ оронуудта ... дидадуудые дэбжүүлхэдээ үнэхөө... сүлөөтэ ёһон гэжэ юун байха ба... даа. Буржуазна гүрэнүүдтэ хэбл... радио болон бусад баяшуулай г... байдаг ха юм даа.

Манай орондо бүхы хүнүү... һунгалтануудта хабаадуулха эрхэ... хэсэл хангагданхай гээшэ. ... зорилгоор һунгалтанууд заа... амаралтын үдэр үнгэргэгдэдэг ... римтай.

Мүнөө болохоёо байгаа һунга... нуудай совет арадай нэгэдэлэй ... байдалда үнгэрхэ байһандань хэн... һэжэглэнэгүй. Манай арад зон ... үдэр үшөө дахин бата нэгэд... Коммунис партиин, Совет гүр... хараа шугамые бүримүһэн дэмж... байһанаа гэршэлэн харуулхань ... тай.

И. ВАЛУРОВ,
РСФСР-эй габьяата юрист.

ЗАЛУУ ЭРДЭМТЭДЭЙ СУГЛААН

Партиин обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшан соо залуу эрдэмтэдэй нэгэдэхи конференци хэдэн үдэр соо боложо дүүрэбэ. Комсомолой эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар болоһон энэ хуралдаан дээрэ ниитын эрдэмэй шэнжэлжэ шиидхэхэ шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Ниитын эрдэм ухаанай улам ехэ удха шанартай болоһон тухайда партиин XXIV съезд дээрэ үшөө дахин тэмдэглэгдээ һэн. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо, арадай ажахые ударидаха, аграрна политикын асуудалнууд мэтэ эрдэм ухаанай шухала шухала асуудалнуудые шэнжэлхэ талаар үнгэрһэн табан жэлэй туршада эрдэм ухаан шэнэ шэнэ шэнжэлэлгэ, тобшололнуудые хэһэн байна. Эгээл нимэһээ, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, ниитын эрдэм ухаанай научно-шэнжэлгын хүдэлмэриие аша үрэтэй болгохо тухай асуудал манай конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэниинь ойлгосотой.

Түрүүшын үдэр комсомолой обкомой секретарь В. Ф. Подлеснов хуряангы үгэ хэлэжэ, конференци нээбэ. Манай Эхэ оронои, манай нютагай түүхэ шэнжэлхэ, марксистско-ленинскэ үзэл бодолой асуудалнуудые улам үргэнөөр шэнжэлхэ саг ерээ гэжэ нүхэр Подлеснов хэлэбэ. Эрдэмтэ залуушуулай марксистско-ленинскэ суртал шудалха хэрэгтэнь комсомолой организацинууд ехэ туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй. Эрхүү хотодо болохо конкурсдо Буряадай залуу эрдэмтэд амжалта түгэсөөр хабаадаха бэзэ гэжэ үгэ хэлэгшэ найдажа байһанаа мэдүүлбэ.

Наука гээшэ үйлэдбэрилгын хүсэн болонхой гэһэн асуудалаар СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшын орлогшо, экономикын эрдэмэй доктор В. П. Ефимов элидхэл хэбэ. Наука гээшэ үйлэдбэрилгын хүсэнэй нэгэ шухала һалбари болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Эрдэм ухаанай иимэ шухала удха шанартай болоод байхадань, манай гүрэн жэл бүри ехэ мүнгэ зөөри энэ һалбарида һомолдог болонхой. Наукын социально-экономическа удха шанар тухай элидхэлшэ тогтобо. Эрдэм ухаанай хүгжэлтэ хадаа дэлхэйн байгуулалтануудай — социализм капитализм хоёрой мүрысөө шиидхэхэ шухала һалбари болоод байна гэжэ элидхэлшэ саашань хэлэбэ. Марксистско-ленинскэ сурталай үндэһөөр социализмһаа коммунизмда орохо экономическа болон социальна хуули ёһонуудые, марксистско-ленинскэ сурталай үндэһөөр гүн гүнзэгыгөөр шэнжэлэлгэ хэхэ, ниитыншье, естественнэшье эрдэм ухаануудай хүсэнүүдые хамтадхажа, научно-техническэ революциин арга боломжонуудые элирүүлхэ шухала гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Эрдэм, техникын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байгаа эрхэ байдалда Коммунис парти Ленинскэ комсомолой үмэнэ шухала зорилгонуудые табижа байна гэбэл, эрдэм, техникын хүгжэлтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, тэдэнэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хүбүүд, басагадуудые хабаадуулха, залуу эрдэмтэдэй хүдэлмэридэ туһалха зорилго табигдана. Наука, творчество, залуушуул гэһэн асуудалаар ВЛКСМ-эй обкомой дэргэдэхи залуу эрдэмтэдэй соведэй түрүүлэгшэ, философиин эрдэмэй кандидат В. В. Мантатов элидхэл хэбэ.

Ахамад эрдэмтэдэй үмэнэһөө түүхын эрдэмэй доктор П. Т. Хаптаев залуу эрдэмтэдые амаршалба.

Энэ конференцидэ 200 гаран залуу эрдэмтэд — Буряадай филиалай эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай багшанар, промышленна предприятинуудай мэргэжэлтэд болон городой эдэбхитэд, комсомолшууд хабаадаба.

Энэ конференцидэ хабаадагшад табан секци боложо таһараад хүдэлөө. Эдээн дээрэ 42 хүн элидхэл хээ. Экономикын эрдэмэй доктор В. П. Ефимов, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат В. Ц. Найдаков, түүхын эрдэмэй доктор Е. М. Залкинд, түүхын эрдэмэй доктор П. Т. Хаптаев, ниитын эрдэмэй институдай эрдэмтэ секретарь А. Н. Дугарнимаев, экономикын эрдэмэй кандидат В. К. Дырхеев, философиин эрдэмэй кандидат В. И. Затеев, партиин, комсомолой ветеран Н. И. Мункоев гэгшэд секцинүүдэй хүдэлмэридэ хабаадалсаба. Секцинүүдые хэдэ хэдэн эрдэмтэд — И. М. Занданов, Д. Р. Дарбанов (Буряадай филиал), М. П. Хабаев, Г. И. Хилтухин (хүдөө ажахын институт), В. И. Рассадин (Буряадай филиал) секцинүүдые хүтэлбэрилбэ.

Конференци дээрэ һанамжа дурадхал баталан абтаа. Конференци хүдэлмэреэ дүүргэжэ, соносхогдоһон конкурсын дүн эндэ гаргагдаа. Эрхим үрэ дүн туйлаһан эрдэмтэд ВЛКСМ-эй обкомой, Буряадай филиалай президиумэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба. 12 хүн залуу эрдэмтэдэй бүхэсоюзна конкурсын хоёрдохи турта хабаадахаар зууршалагдаба. Энэ конкурс 1972 оной март, апрель һаранuудта Эрхүүдэ болохо юм.

Д. ХАЛТАГАРОВ,
ВЛКСМ-эй обкомой лектор.

В. СТРЕЛЬНИКОВ МАДРИД ОШОХОЁО МОРДОБО

СПОРТ

Боксоор Европын XIX чемпионат Испаниин ниислэл Мадрид хотодо июниин 11-дэ эхилхэнь. Эгээл хүнгэн шэгнүүртэнэй дунда манай нютагай хүбүүн, уласхоорондын классай, СССР-эй спортын мастер, СССР-эй 1971 оной чемпион Валерий Стрельников оронхой. Тиимэһээ боксоор һонирходог Буряадаймнай хүнүүд тон ехэ һонирхолтойгоор Мадридта болохо мүрысөө харахань гээшэ.

Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ совет боксёрнууд 1953 онһоо эхилжэ хабаадалсана. Түрүүшын дебют һайнаар үнгэрөө һэн. Юуб гэхэдэ, Польшын һүүлээр 2-дохи һуурида командамнай гаража, Европын хоёр чемпион Владимир Енгиборян, Альгердос Шоцикос гэгшэд элирһэн байгаа.

Удаадахи жэлнүүдтэ манай боксернууд мүн лэ амжалтатай ябаһан. СССР-эй спортын габьяата мастер, Мельбурндахи олимпиадын чемпион Владимир Сафронов 1957 ондо дуур хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаһаа бронзово призёр болоһон юм.

Манай орондо боксоор элитэ амжалта ехэнхидээ 1961—1965 онуудта туйлагдаһан байна. 1961 оной дэлхэйн чемпионой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ совет боксёрнууд Европын чемпионой табан алтан медальда хүртэһэн байна.

Һүүлээрнь хоёр жэл үнгэрһэн хойно, СССР-эй суглуулагдамал команда Москвагай ринг дээрэ түйлай ехэ, һанаан заяанда ороо... амжалта туйлаһан. Энэнь Европ... арбан финалистнууд, зургаан ч... пион һэн.

Эгээл хүнгэн шэгнүүрые (48 ки... лограмм хүрэтэр) СССР-эй спорт... федераци 1968 ондо баталһан ... Тиимэһээ тус шэгнүүрээр дүй ... шэлнай бага байгаа бшуу.

Мексикэдэ болоһон олимп... нааданда эгээл хүнгэн шэгнүүр... түрүүшынхеэ хабаадалсаһан В... тор Запорожец бираагүй һэн. Уд... Бухарестдэ тэрэнь баһал дабта... бэлэй. Хэрбээ мүнөө Вале... Стрельниковэй Мадридта амж... туйлаа һаань, эгээл хүнгэн шэг... рээр урагшагүй ябадалһаа гар... шье болохобди.

Мадридта манай Валерий хэн... шандааһанай шангые туршалса... уулзахань гээшэб гэбэл, 1969 о... Европын чемпион венгр Гедо, ол... пиин нааданай призер поляк Скш... чак, испанец Эскудеро гэгшэд ... лоно.

Валерий Стрельниковтэй ... багша, РСФСР-эй габьяата тре... Антон Андреевич Атарханов Мад... мордолсобо.

Бидэ, нютагаархидынь, Валер... дэ амжалта хүсэн, һайн һайн ... ябажа ерэхэ байһандань найдана...

В. БАДМАЕВ,
боксоор СССР-эй спортын мастер.

Армениин ССР-эй ниислэл Ереван хотодо «Раздан» гэжэ нэрэтэй стадион баригдаба. Тэрэ стадион хамта дээрээ 75 мянган хүнэй һууритай юм. Энэ стадионой проектые Армениин «Госпроект» иститудай архитекторнүүд болон проект табигшад бүтээһэн байна. Тус стадион хадаа жалга соо бодхоогдоһон байха юм. Зураг дээрэ: «Раздан» гэжэ шэнэ стадион.

АПН-эй фото.

Мотоциклаар урилдаба

Мотоциклаар ДОСААФ-ай республиканска мүрысөөн авиазаводой стадион шадар 45 километртэ һая үнгэргэгдэбэ. Тэрэ мүрысөөндэ Улаан-Үдын ба Кабанскын автомотоклубуудай, Советскэ, Железнодорожно районуудай, Загарайн аймагай, авиационно заводой эхин организациин спортсменүүд хабаадаа.

Мүрысөөнэй харгы хадалиг, ой модотойшье байгаа. Заримдаа үгсүүр, уруудамшье газараар ябагдаа. Тиихэдэ бороо орожо, харгынь бүришье хүшэр хүндэ байба.

Тиибэшье мүрысөөн һонирхолтойгоор үнгэрөө. Нэгэдэхи ба хоёрдохи туршалгада республикын 1970 оной чемпион Владимир Яньков Николай Рыбаков хоёрой хоорондо шанга тулалдаан болоо. Нилээд удаан шадамар бэрхээ үзэлсэһэнэй һүүлээр Николай Рыбаков нүгөөдэһөө түрүүлжэ, Буряадай АССР-эй чемпионой үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Эхэнэрнүүдэй дунда судна ... тээлгын заводой хүдэлмэрилэг... Люба Меркушева түрүүлжэ, уд... дахи һуурида Кабанскын спор... сменка Мария Кокина хүртөө.

Мүрысөөндэ хабаадалсаһан эд... спортсменүүд-мотоциклистнүүд ... режа Куделин Витя Рыбаков хоёр... урилдаан сугларагшадые ехэтэ ... нирхуулаа.

Мүрысөөнэй дүнгэй гаргагдах... командаараа Улаан-Үдын автом... клубай гэшүүд 1-дэхи, Советскэ ... оноорхин 2-дохи, Кабанскын спор... сменүүд 3-дахи һуури эзэлһэн ба... на.

Табан хүнһөө бүридэһэн респ... ликымнай суглуулагдамал кома... мотоциклаар зонын мүрысөөндэ ... баадахаяа июниин 14-дэ Хаб... ровск ошохонь.

В. ОЛЬХОВАТСКИЙ,
ДОСААФ-ай республиканска комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

ХИЛЫН Саанаһаа РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

КНДР-эй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Майн һүүл ба июниин эхеэр американо-япон далайн-сэрэгэй хамтын һуралсал үнгэргэлгэтэй дашарамдуулан, КНДР-эй МИД мэдүүлгэ толилоо. Японой ба США-гай далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй Японой далай дээрэ хэгдэһэн манёврнууд харата муухай шэнжэтэй гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Корейн хилэ шадар американ ба япон сэрэгэйхидэй хэжэ байһан ябуулгые «КНДР-тэ, бусад социалис оронуудта элитээр үһэриһэн ябадал болоно» гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн байха юм.

Никсонэй хараа бодолой ёһоор, американ империалистнууд япон монополинуудтай хамта Япондо милитарис хүсэнүүдые һэргээнэ, Азидаа өөрынгөө эзэрхэг түримхэй зорилго дүүргэхын тулада тэдэниие «сохилтын отряд» болгон хэрэглэхэ һэдэлгэ гаргана гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнхэй.

Япон милитаристнуудай эдэбхитэй боложо байһан тухай гэршэлһэн баримтанууд мэдүүлгэ соо дурдагдана, Урда Корейдэ Японой хархис этэгээдүүдэй хэдэг ябуулганууд эрид шууд буруушаагдана, Урда Корейдэ «американ сэрэгүүдэй тоо хороохо» талаар Вашингтоной үргэнөөр соносходог түсэбүүд элишэлэгдэнэ. Иимэ шалтаг бариад, США-гай империалистнууд Корейн хахад аралай урда талын хубиие эзэмдэжэ байһан американ сэрэгүүдэй дайшалхы хүсэ шадалые арьбадхана, Урда Корейн армиие яаралтайгаар, шэнээр зэбсэглэнэ гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Корейн Арадай-Демократическа Республикада эсэргүүгээр американ ба япон империалистнуудай хэдэг харата ябуулгануудые болюулха эрилтэ КНДР-эй МИД-эй мэдүүлгэ соо хэгдэнхэй.

ФБР-эй ДИРЕКТОР ГУВЕР УРУГВАЙ ОШОБО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Орон дотор коммунизмда эсэргүү шуугя татахын тулада шэнэ компаниие ФБР-эй директор Гувер эхилээ. Американ аюулгүйе сахигшадай удамарша түлөөлэгшэдэй палатын мүнгэ һомололгын талаар подкомиссиин хаамал заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, США-да «Улаан аюул тохёолдоо» гэһэн хэбэртэйгээр конгрессменүүдые айлгаа гэжэ мэдээжэ. США-да боложо байһан социальна шанга буһалгаануудые «харшин хүнүүдтэ» тохохо гэһэн һэдэлгэ хээ.

Гуверай хэлэһэнэй ёһоор, «США-гай аюулгүй байдалда Улаан Росси аюул тохёолдуулна». Москва хадаа «США-да американ правительствые унагааха гэһэн зорилгоёо туйлахын тулада США-да алалга хэхэ ябадалые урмашуулна» гээд тэрэ мэдүүлээ.

Энэ хардалга гүрдэлгэнүүдые хэхэдээ, ФБР-эй ударидагша өөрынгөө зургаанай хэрэглэмжэдэ мүнгэ зөөри бүри ехээр һомолхо эрилтэ хээ. Удаадахи финансова жэлдэ 318,6 миллион доллар һомолхые гүйһан байна. Энэнь мүнөө жэлэй гаргашаһаа 44,2 миллион түхэригөөр ехэ.

Дайн байлдаа болюулха

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корр. А. Меликян иигэжэ дамжуулна:

Индохитадта эзэрхэг түримхэй дайн байлдаа дары түргэнөөр болюулхын, Урда Вьетнамһаа США-гай сэрэгүүдые гаргахын түлөө хүдэлөөн американ олониитын дунда улам бүри үргэнөөр дэлгэржэ байнхай.

«Байлдаа болюулхын түлөө тэмсэдэг юристнүүдэй национальна суглаанай» делегадууд хадаа Урда Вьетнамһаа амарикан бүхы сэрэгүүдые 1971 оной декабриин 1 хүрэтэр гаргаха гэжэ Макговерны-Хэтфилдын дурадхаһан заһабаринуудые хуули гаргагшадай баталан абаха тухай эрилтэ хэхын тулада июниин 8-да конгресстэ ерэһэн байха юм.

Урда тээнь болоһон митингдэ США-гай олон городһоо ерэһэн 1.500 гаран юристнүүд, сенаторнууд, правительствын гэшүүн урдань байгшад хабаадажа, тус заһабариие дэмжэһэн резолюциие нэгэн дуугаар баталан абаһан байха юм. «Холбоото Штадуудай мүнөөнэй политика дайн байлдаа үргэлжэлүүлгэдэ хүргэнэ, американ арадта ба Индохитадай арадуудта тоо томшогүй олон гасалан зоболон ушаруулна гэжэ бидэнэр тоолонобди. Дайн байлдаа болюулхын тулада конгрессэй дары түргэнөөр хэмжээ абахыень бидэнэр баадханабди» гээд резолюци соо заагданхай.

ОАР-ай президент үгэ хэлэбэ

КАИР. (ТАСС). Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын президент Анвар Садат Суэцкэ канал шадар египет сэрэгүүдэй байдаг газарнуудаар ябаһан байна.

ОАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй солдадууд болон офицернүүдтэ хандахадаа, Анвар Садат иигэжэ хэлээ гээд «Аль-Ахрам» газетэ бэшэнэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу шанга байдал зайсуулан гуримшуулгые унжагайруулха гэжэ Израиль али болохоор эрмэлзэнэ. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюци дүүргэлгые таһалдуулһанай түлөө, тэрэшэлэн Г. Ярингын хэһэн ябуулгануудай урагшагүйдэһэнэй түлөө харюусалгые Израиль дааха, араб оронууд тушаа тэрэнэй гаргадаг эзэмдэхы һанаашалганuудые али болохоор дэмжэдэг Американ Холбоото Штадууд дааха болоно гээд президент мэдүүлһэн байна.

Эзэмдэгдэһэн бүхы газар нютагуудһаа сэрэгүүдээ хүсэдөөр гаргаха түрүүшын шата болгон тэдэнэй заримыень Израилиин гаргаад байгаа һаань, Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал тогтоохые эрмэлзэдэг ОАР буудалдаа һэргээлгэһээ 6 һарын турша соо бэеэ барихаар, Суэцкэ каналаар дэлхэйн оронуудай суднануудай ябалгые һэргээхэ уялга абахаар бэлэн байна гээд Анвар Садат хэлээ.

Президент Садат хани барисаан, харилсаа холбоон тухай СССР-эй болон ОАР-ай хоорондо баталагдаһан договорые үндэрөөр сэгнөө, хани барисаан, Советскэ Союзай һайн һайхан туһаламжа Египедтэ мүнөө үе сагай, промышленна талаараа хүгжэнги гүрэн амжалтатайгаар байгуулгада туһална гээд онсолон тэмдэглээ.

МОЖО БОЛОЖО ХАХАРҺАН ОБЩЕСТВО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Мүнөөнэй правительствын гадаадын ба дотоодын хараа шугамда дурагүйлхэгшэд Израилиин хүн зоной дунда олон болоожол байһаар. Иерусалимда «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ журналай түлөөлэгшөөр байдаг Джон Лоу иимэ тобшолол хэһэн байна. Тэрэ хадаа Дүтын Зүүн зүгэй талаар мэргэжэлтэ юм.

«Израиль дайша нациин, сэрэгэй байдалтай ороной шэнжэтэй болоо гэжэ сошордон түбэгшөөжэ байһанаа улам бүри олон израилиинхид элирхэйлэн мэдүүлдэг боложо байна» гээд статья соо саашадаа тэмдэглэгдэнхэй.

Азиин ба Африкын оронуудһаа гараһан еврейнүүдэй Израильда политическэ ба экономическа талаар угаа шангаар газаашалагдадаг тухай журнал бэшэнэ. Гэгээрэлэй хүдэлмэридэ абалгын ба байра үгэлгын талаар хэгдэдэг газаашалалгануудта анхарал хандуулхада, тус журнал иимэ ушар дураа гутагшадай «буруушаалгын буһалгаа хэхэ» шалтагаан нэгэтэ бэшэ боложо үгэһэн байна гээд һануулна. Ази ба Африкаһаа гараһан еврейнүүд Израилиин бүхы зоной хахадһаа үлүүнь болодог юм.

Компартинуудай зүблөөн

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Центральна Америкын оронуудай, Мексикын болон Панамын коммунис партинуудай VIII нютагай зүблөөн түбэй американ гүрэнүүдэй нэгэндэ июниин эхеэр болоо. Зүблөөндэ хабаадагшад хадаа өөһэдынгөө оронуудтахи политическэ байдал тухай мэдээсэлнүүдые хээ, империализмда эсэргүү демократическа болон арадай тэмсэлэй дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө. Зүблөөн хадаа тус райондо революционно, империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй улам үргэдэжэ байһыс тэмдэглээ, американ империализмтай, нютагай баяшуулай нэгэдэлнүүдтэй тэмсэхэ нэгэдэмэл фронт байгуулха зорилгоор коммунис партинуудай ба бүхы түрүү үзэл бодолто хүсэнүүдэй хоорондоо холбоо барисаа байгуулха эрхим онол аргануудые бэдэрэн олохо шухала гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдэрээ.

Чилиин арадай нэгэдэлэй хүсэнүүдэй илалтые һайшааһан мэдүүлгэ Гватималын, Гондурасай, Коста-Рикын, Мексикын, Панамын, Сальвадорой коммунистнууд баталан абахадаа, энэ илалтые бүхы Латиин Америкэдэ, тэрэшэлэн Перу ба Боливида империализмда эсэргүү, демократическа ябуулгануудай боложо байһанда ехэ түүхэтэ шухала баримта болоно гэжэ тоолоһон байха юм.

Революционно Кубада эсэргүүгээр американ империализмын харата һанаашалга гаргажа байһантай дашарамдуулан, һэримжэтэй байхыень Латиин Америкын арадуудые зүблөөн уряалаа.

Расизмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө американ арадай хэжэ байһан тэмсэлые зүблөөн һайшаагаа. США-дахи тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэдэ ородог американ элитэ ехэ патриотка Анджела Дэвисэй ами наһые абархын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхые зүблөөн уряалаа.

Американ империализмын эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, баатарлиг тэмсэл хэжэ байһан Вьетнамай, Лаосой болон Камбоджын арадуудтай һанал нэгэдэлгын хүдэлөөе эдэбхитэй болгохо гэжэ зүблөөн дээрэ шиидхэгдэһэн байна.

Совет орониис империализмын ба революцида харша этэгээдүүдэй хардалга гүрдэлгэ тэдэнэй гол зэбсэгынь болоно. Энээниие зүблөөндэ хабаадагшад буруушаагаа.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: А. Н. Косыгинай һунгагшадтай уулзаһан тухай материал. МНРП-гэй XVI съезд тухай мэдээсэл. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Загорскын залуу наһан» гэжэ фоторепортаж. «Энэ ашагтай, хэрэгтэй юумэн» гэһэн А. Суконнын статья. «Василий Королев — партгрупорг» — гэжэ статья.

Гурбадахи хуудаһанда: А. Н. Косыгинай һунгагшадтай уулзаһан тухай материалай түгэсхэл. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд. «КПСС-эй делегаци Монголой хүдэлмэришэдтэ айлшалба» гэжэ ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» гэһэн ниитэ гаршаг доро нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

19.00 — үхибүүдтэ зорюула... даһан дамжуулга. 19.20 — «Б... сагахан ба заан» гэжэ муль... фильм. 19.40 — Буряадай теле... видени ба радиогой арадай инст... рументнүүдэй оркестрэй концерт. 20.10 — Шэнэ һонин. 20.30 — «Совет сэрэгшэ» гэһэн киножурнал. 20.40 — «Соведууд — арадай засаг» гэжэ дамжуулга. 21.30 — «Залуу наһан» гэжэ дамжуулга. 22.30 — Концерт. 22.55 — Москва хотын Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадта РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Л. И. Брежневэй уулзалга тухай дамжуулга.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54. приёмная — 54-93. зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62. ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76. отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86. пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58. культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05. общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-03505. Заказ № 977.